Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку: (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку: (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV Ч. 228. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 21-го ЖОВТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, OCTOBER 21, 1978 No. 228. VOL. LXXXV.

Округа УНС в Детройті відбула наради

Детройт, Міч. (В. П.). — У неділю, 15-го жовтня ц. р. тут в залі Українського Народного Дому відбулися організаційні наради Окружного Комітету Відділів УНСоюзу. Вони були пов'язані зі щорічною організаційною кампанією, традиційною вже для Українського Народного Союзу в ЗСА та в Канаді. Метою цьогорічних нарад було розглянути можливості виконання призначеної для Округи квоти нових членів для УНС. До таких зборів Відділи належно приготовляються та ставляться із особливою увагою. Вони у великій мірі оживлюють організаційну роботу на місцях.

Збори відкрив і ними проводив голова Окружного Комітету УНС Володимир Бойд-Борискевич, секретарював П. Залуга. Голова привітав головного організатора Василя Оріховського, обох головних радних Євгена Репету і Романа Куропася, почесного голову Округи Володимира Дідика та обласного організатора Богдана Дейчаківського, а зокрема представнеків 11-ох Відділів, що взяли участь у цих нарадах.

Дійсний стан організаційної роботи в Окрузі цьогорічних дотеперішніх здобутків, потреб та можливостей, з'ясував у своїй інформаційній доповіді обласний організатор Б. Дейчаківський. Виконання цьогорічної квоти тільки на 44 відсотки промовляє про конечність пожвавлення організаційної роботи в терені. Цей здобуток не віддзеркалює спроможностей секретарів в організаційній роботі та зовсім не заспокоює потреб УНСоюзу.

Із особливою увагою учасники вислухали добре опрацьованої доповіді головного організатора В. Оріховського. На основі наведених фактів поконвенційної діяльности УНСоюзу та з'ясованих плянів на майбутнє кожен міг прийти до висновку, що дотеперішня діяльність та досвід будуть доповнені новими ідеями та модерними методами, пристосованими до сучасних вимог. Уже є пороблені перші заходи в тому напрямі й можна сподіватися у недалекому майбутньому перших успіхів.

Головний радний Є. Репета у своєму слові зосередився довкола створеної на останньому засіданні Головного Уряду УНС, Організаційної комісії. Вона матиме свої перші наради 21-го жовтня ц. р.. Можна сподіватися, що нові методи організаційної роботи можуть бути революційними під тим оглядом і вони можуть започаткувати нову епоху розвитку УНСоюзу.

Зі змістовного слова головного радного Р. Куропася присутні дізналися про багато різних деталів про політичні акції у Вашінгтоні, що їх провів на початку жовтня ц. р. Український Народний Союз спільно з УККА. Почесний голова Округи В. Дідик, у своїй промові турбувався про організаційну роботу на терені Округи. Від успіху організаційної роботи залежить всебічний розвиток УНСоюзу, найстаршої і найбільшої української установи в світі.

Після тих цікавих доповідей розвинулася оживлена дискусія. Матвій Борискевич говорив про обабічні користі боргового зобов'язання; д-р А. Слюсарчук — про „Свободу" та інші видавничі справи УНС; Я.Базюк — про труднощі секретарів в організаційній роботі; П. Мудрий — про конечну потребу радійових передач; Г. Корбяк — про можливості організаційної роботи на терені Округи; В. Папіж — про привернення Відділам давнього значення як суспільно-громадських установ; інж. Є. Кульчицький — про об'єднання усіх братсько забезпеченевих союзів; В. Дідик — про практики та підходи в приєднуванні членів. На кожну порушену в дискусії справу згадані преленти давали вичерпні відповіді.

У висліді нарад прийнято пропозицію голови Округи В. Бойд-Борискевича

(Закінчення на стор. 6)

Президент зарядив продукцію частин до невтронної зброї

Вашінгтон. — У середу, 18-го жовтня, речники Білого Дому повідомили, що президент Джіммі Картер зарядив продукувати змодернізовані версії ракет „Ленс" і набоїв-куль до гармати „Говіцер", до яких в майбутньому могли б бути прикріплені невтронні бомби, якщо б цього вимагала безпека країни, але ще не вирішив чи розпочати розбудову самої невтронної бомби.

Коментатори і члени уряду ЗСА вважають, що рішення Президента відносно згаданих ракет і набоїв — це недвозначний натяк, Москві, що Америка таки готова продукувати невтронні бомби, якщо Совєтський Союз не виявить відповідної здержливости щодо розбудови своєї атомової та конвенційної зброї.

Як відомо, минулого квітня президент Картер вирішив покищо відкласти продукцію невтронної бомби, зазначуючи, що остаточне рішення в тій справі залежатиме від того, чи Совєтський Союз виявить подібну здержливість. З уваги на те, що Москва досі не погодилася на жадні концесії зі свого боку, Президент тепер зарядив приспішити продукцію змодернізованих ракет „Ленс" і 8-інчових артилерійних стрілен — інформують з урядових джерел.

Совєтський Союз продовжує вести гостру пропагандивну кампанію проти невтронної бомби, бо вона була б дуже ефективна проти комуністичних військових частин, зокрема танкових з'єднань, якщо вони напали б на Західню Европу, але небезпека для цивільного населення европейських держав була б набагато менша від неї, ніж від іншої нуклеарної зброї.

Речники Білого Дому твердять, що рішення президента Картера відносно розбудови змодернізованих ракет і стрілен не повинно перешкодити справі підписання нового договору із СССР щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), бо невтронна бомба належала б до категорії тактичної, а не стратегічної зброї. Однак, інші члени уряду та коментатори таки передбачають гостру реакцію з боку Кремлю.

Японія ратифікувала мировий договір з Китаєм

Токіо, Японія. — Японський парлямент закінчив дебати над японсько-китайським мировим договором і договором про співпрацю, схваливши більшістю голосів цей, до певної міри, важливий документ політичної, економічної, культурно-наукової та іншої співпраці, який включає також клявзулю про ненапад одної держави на другу.

Японська преса назвала схвалення цих документів історичною подією великого значення, бо цей договір відкриває нові шляхи для співробітництва між обидвома країнами і прочищує шляхи для урядових переговорів в майбутньому. Японські газети відмічують, що договір був ратифікований якраз напередодні приїзду до Японії заступника прем'єр-міністра Китайської Народної Республіки Тенг Гсіао-пінга, який прибуде до Токіо з 8-денною візитою. Метою його приїзду, твердять японські чинники, є встановити можливості поширення торговельної співпраці між Китаєм і Японією.

Ратифікацію договору піддержували в парляменті усі більші політичні партії, включно з Ліберально-демократичною партією, яка включає декілька послів прихильників національного уряду на Тайвані. З Тенгом до Японії прибув також міністер закордонних справ КНР Гуанг Гуа з надією, що японські документи щойно схвалені парляментом, будуть готові до підпису в кінці їхньої візити.

Японія і Китай нав'язали дипломатичні зносини в 1972 році, але опісля забрало аж шість років заки обидві країни зуміли підписати мировий договір, бо Японія ввесь час побоювалася совєтської опозиції і реакції. Договір мусить також формально підписати імператор Японії Гірогіто, заки він увійде в силу. В наступному тижні передбачаються зустрічі Тенг Гсіао-пінг і прем'єра Японії Такео Фокуди, під час яких обидва державні мужі обміняються ратифікованими договорами, бо Гуа Куофенг вже раніше такий договір підписав від імені Китайської Народної Республіки.

Якщо йдеться про торговельний обмін, то Китай погодився доставити Японії вугілля на суму 10 більйонів долярів і одержати за це японську машинерію і технологію для обладнання відсталої технично китайської індустрії. Загально припускають, що цей обмін збільшиться в 1979 році до суми 40 більйонів долярів.

В Парижі замордовано хорватського діяча

Париж. — Парижська поліція подала до відома, що невідомий вбивник застрілив 5-ма кулями з пістоля 38-річного Бруна Бузіча, визначного політичного і суспільно-громадського діяча, який недавно був обраний генеральним секретарем Хорватського Національного Конґресу, головна квартира якого знаходиться в Ню Йорку.

Всі познаки вказують на те, — говориться в повідомленні поліції, — що це є чергове політичне вбивство. Бузіча знайдено на паризькому тратуарі мертвим і ніхто із сусідів не бачив вбивників.

Бруно Бузіч, після втечі з Юґославії три роки тому, перебував довший час в Лондоні і був відомим критиком тітовського режиму, який, на його думку, займається вбивствами і тероризуванням не тільки дисидентів у власній країні, але також активних політичних втікачів за кордоном.

Владо Павлініч, видавець хорватської газети і близький приятель замордованого заявив в Лондоні, що вбивство було доконане комуністичними справниками. Він додав, що Бузіч постійно жив у страху перед комуністичними вбивниками, які тероризують багатьох політичних хорватських доячів в західних країнах.

„Немає жадного сумніву, — заявив Павлініч, — що вбивство доконали комуністичні аґенти".

КОУГЦУ ВІДБУВ КОНҐРЕС

Брюссель, Бельгія. — Президія Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних і Крайових Установ в Европі (КОУГЦУ) повідомляє, що IУ Конґрес КОУГЦУ відбувся, згідно з давнішою оповісткою, у Брюсселі, Бельгія, 30-го вересня і 1-го жовтня ц. р. На Конґресі українські громадські установи та організації з країн Західньої Европи репрезентували 32 умандатовані делеґати, які мали 49 голосів і заступали 14 організацій з Австралії, Західньої Німеччини, Франції, Бельгії, Данії, Голляндії, Люксембурґу, Швеції і Великої Британії.

Діловими нарадами IУ Конґресу КОУГЦУ проводила Президія у складі: Ярослав Деременда — предсідник, д-р Аркадій Жуковський і п-і Софія Сидор — заступники, Антін Тисячний і Володимир Сорока — секретарі. Почесну Президію Конґресу становили: проф. Петро Зелений — голова Українського Патріярхального Світового Об'єднання, мґр Омелян Коваль — голова ЦУ СУМ-у і голови усіх цих центральних і крайових організацій, які прибули на Конґрес.

Під час Конґресу працювали такі Комісії: Мандатно-Верифікаційна й Номінаційна у складі: Михайло Гринюк — голова, мгр Володимир Дідович і мгр Володимир Леник — члени; Статутова: ред. Ілля Дмитрів — голова, мґр Антін Мельник і інж. Іван Левицький — члени; Комісії Молоді й Шкільництва: мґр Володимир Леник — голова, Михайло Юрчишин, п-на Маруся Когут, інж. Іван Левицький і мґр Зенон Коваль — члени; Бюджетова комісія: мґр Омелян Коваль—голова, дир. Іван Равлюк, Андрій Костюх,д-р Михайло Брик і інж. Юрій Ковальчук — члени; Резолюційна комісія: д-р Святомир М. Фостун — голова, д-р Володимир Косик, інж. Юрій Ковальчук, дир. Юліян Заблоцький, п-і Анастазія Остап'юк та Володимир Панчук — члени.

Вступний звіт про діяльність у минулій каденції, за роки 1975-1978 предклав Конґресові уступаючий голова мґр Антін Мельник, у якому звітодавець звернув особливу увагу на всі користі морального та організаційного характеру зі співпраці багатьох різнорідних організацій на форумі Осередку. Обширно звітував із ділової праці Президії перед Конґресом д-р Святомир М. Фостун — генеральний секретар, що його вручено на письмі всім гостям і делеґатам Конґресу. Загальні звіти доповнили — ред. Степан Мудрик, який поінформував Конґрес про загальне положення на організаційному відтинку громадського життя у Західній Европі, і мґр Володимир Леник, який поінформував про роботу і загальний стан на полі шкільництва та заходів щодо заснування української гімназії.

Вичерпний звіт про працю Контрольної комісії предклав Конґресові мґр Володимир Дідович, водночас подавши внесок, щоб Конґрес уділив із відзначенням абсолюторію уступаючій Президії, господарку і діловодство якої знайдено в належному порядку. Про Громадський суд поінформував мґр Антін Мельник, стверджуючи, що під час тієї каденції ніяких внесень до суду не було.

Після короткого обговорення звітів і стану в поодиноких країнах Конґрес уділив одноголосно абсолюторію уступаючій Президії з рівночасним відміченням належного признання і вдячности за її працю в доволі складних еміґраційних обставинах.

Згідно з пляном Уступаючої Президії, IУ Конґрес КОУГЦУ заслухав, обговорив і прийняв чотири програмові доповіді, які насвітлили різні аспекти та ділянки праці на громадському полі в діяспорі. На Конґресі доповідали: ред. Ілля Дмитрів — „Національна ідея, шляхи і засоби її здійснення"; мґр Омелян Коваль — „Проблеми української молоді в еміґраційному суспільстві"; ред. Степан Мудрик — „Важливість організованого громадського життя на чужині"; мґр Зенон Коваль — „Проблеми праці студентських організацій".

На бажання Конґресу ці доповіді опублікують у пресі та вони появляться окремою відбиткою.

Внісши деякі поправки до Статуту КОУГЦУ та вияснивши постанову III Кон...

(Закінчення на стор. 6)

Західні делеґації взяли участь в похоронах Нікодима

Ленінґрад. — Два представники із З'єднаних Стейтів Америки — рабін Артур Шнаєр і єзуїт о. Доналд Кампіон, репрезентанти екуменічної асоціяції, яка слідить за людськими правами і свободою релігії в світі, взяли участь в похоронах ленінґрадського митрополита Нікодима, помершого на удар серця в часі розмови з покійним папою Іваном-Павлом I в Римі 4-го вересня ц. р. Митрополит Нікодим виконував, з рамени Російської Православної Церкви функцію екуменічного посередника між московським патріярхом Піменом і західніми Церквами, зокрема Римо-Католицькою і деякими,які входять до Світової Ради Церков.

Інший американець єзуїт о. Джон Лонґ, який є керівником бюра Ватиканського секретаріяту для християнського об'єднання був також в складі Ватиканської делеґації очолюваної кардиналом Яном Віллебрандсом.

Кардинал Віллебрандс був одинм із сімох промовців на 7-годинних похоронних церемоніях, у яких брав участь московський патріярх Пімен і майже половина ієрархії Російської Православної Церкви. Кардинал Віллебрандс детально з'ясував у своїй промові важливість екуменічної праці, якою займався митрополит Нікодим, зокрема в діялозі з Римом.

На похоронній Службі Божій був також присутній литовський католицький єпископ Ромуальдо Кріксчюнас.

Преса відмічує, що після похоронів рабін Шнаєр і о. Кампіон вважали за потрібне зустрінутись з офіційними партійними чинниками з міністерства для справ віри, хоч усім відомо, що це міністерство радше працює в некористь християнської віри і церков. Рабін Шнаєр очолює Парк-іст синагоґу в Ню Йорку. Його батька і кількох членів родини вбили гітлерівці в концентраційному таборі в Авшвіці.

ЗАЯВА БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІЯРХА ЙОСИФА В СПРАВІ ВИБОРУ НОВОГО ПАПИ

Ми українці, що належимо до тієї самої великої слов'янської родини народів, що і новообраний Папа, радіємо виборам Кардинала Карла Войтили на Вселенського Архиєрея.

Радіємо також і тому, що новий Папа був членом ієрархії страдальної Церкви. Він знає, що значить терпіти, бути переслідуваним, не мати прав. Він знає, що це безбожний комунізм. Він теж знає, що таке спрага за правдою.

Минулого року, на своїх реколекціях, він сказав до нас усіх: ніколи не можна відмовляти людині права до правди. З цих слів можна заключити, що він буде відважним оборонцем Божих правд і прав людини в світі. Між найбільш потребуючими цих прав є наша Церква і наш український нарід, що вже від років змагається за осягнення цих прав, на жаль, без належної допомоги й зрозуміння. Сподіємось, що тепер будемо мати допомогу і цього сподіється перед усім наша Українська Церква.

Також сподіємось, що новий Папа Іван Павло II напевно буде старатися сповнити надії Христової Церкви в її постановах Другого Ватиканського Вселенського Собору, яка хоче пізнати себе в модерному світі, вступити на шлях обнови в Христовім дусі, пізнати світ і свої нові відповідальності в ньому. Пройдений важкий і тернистий шлях Польської Католицької Церкви за останні десятиріччя дав їй великий досвід, чого не мали і не мають на Заході. Це надії цілого католицького світу і зокрема наші українські. Справді польська ієрархія, якій підчинена наша Українська Католицька Церква в Польщі, не виявила досі виразних знаків зрозуміння для нас в минулому, але тепер, у світовій дименсії, коли Папа Войтила став на світовім Вселенськім фронті відповідальностей, він з певністю побачить значення нашої Церкви і інших Східніх Церков в тім нерівнім змагу з безбожництвом, у змаганнях за правдивий і щирий екуменізм і права народів та людини.

Церква вибором Папи Івана Павла II вибрала новий напрям, сподіємось, з новою і свіжою думкою для життєвих і пекучих проблем Церкви. Вітаємо з великими надіями нового Папу Івана Павла II.

ПАТРІЯРША КАНЦЕЛЯРІЯ

Рим, 17-го жовтня 1978 р.

УККА ВІТАЄ НОВООБРАНОГО ПАПУ ІВАНА ПАВЛА II

Ню Йорк. — Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки, телеграмою з 19-го жовтня 1978 року, привітала новообраного Папу Івана Павла II та висловила надії, що він стане „натхненням однаково для поляків, як і українців, щоб вони зберігали тісніші взаємини у змаганні до волі й незалежности у Польщі й Україні, дарма що тепер вони знаходяться під режимом, що його не вибрали собі підлеглі йому народи".

Текст телеграми в англійському оригіналі і в перекладі на українську мову поміщуємо внизу.

October 19, 1978

His Holiness
Pope John Paul II
Vatican City

Your Holiness:

On behalf of the Executive Board and entire membership of the Ukrainian Congress Committee of America which represents over 2 million Americans of Ukrainian descent, we extend to you our heartiest congratulations and best wishes on the occasion of your ascendency to the Throne of Peter. We are proud of the fact that you, as a Pole belong to the Slavic family of nations, to which also belongs Ukraine, country of our origin.

We are elated that the choice of the Fathers of the Church fell upon you, Your Holiness, because you are eminently qualified to interpret justly not only the history of the Church in Eastern Europe, but also historical, national, economic and cultural relations of that unhappy and much-persecuted part of Europe.

In 1966, your native country observed the millenium of Chistianity in Poland, and in 1988, Ukraine will observe its

19-го жовтня, 1978.

До Його Святости
Папи Івана Павла II,
Ватикан

Ваша Святосте!

В імені Екзекутиви і всього членства Українського Конгресового Комітету Америки, який репрезентує понад два мільйони американців українського роду, пересилаємо Вам наші найсердечніші ґратуляції і найкращі бажання з нагоди Вашого вступу на престіл Святого Петра. Ми горді, що Ви, як поляк, належите до тієї слов'янської родини народів, до якої належить також Україна, край, з якого ми походимо.

Ми захоплені, що вибір Отців Церкви впав саме на Вас, Ваша Святосте, тому, що Ви найкраще здатні з'ясовувати справедливо не тільки історію Церкви у Східній Европі, але також історичні, національні, економічні й культурні відносини у тій нещасливій і сильно переслідуваній частині Европи.

У 1966 році Ваша рідна країна відзначила 1000-річчя християнства у Поль-

(Закінчення на стор. 6)

НЕДІЛЯ, 22-го ЖОВТНЯ 1978 РОКУ — ДЕНЬ ЖАЛОБИ В 45-РІЧЧЯ ГОЛОДОВОЇ ОБЛОГИ В УКРАЇНІ

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ВЕЧІР ЕВГЕНА МАЛАНЮКА

Ню Йорк. — Товариство Українських Інженерів — Метрополітальний Відділ влаштовує тут в суботу, 21-го жовтня ц. р. в годині 7-ій вечора в залі Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-та вулиця — Вечір для вшанування св. п. Евгена Маланюка в 10-ту річницю його смерти. В програмі: Юрій Базилевський — відкриття, Іван Заяць — слово про Е. Маланюка, Тарас Грицай — Е. Мланюк поет, Ія Мацюк — арії і пісні, Мирося Баслядинська — акомпаньямент. Після програми — товариська гутірка при чаю.

ЦІЄЇ НЕДІЛІ КОЛЬОРАМА В ІРВІНҐТОНІ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Управа 86-го Відділу СУА інформує, що з огляду на те, що на неділю, 22-го жовтня ц. р. припадає День Жалоби в Бавнд Бруку, заплянована Кольораму і продаж печива, яка мала відбутися в цю ж неділю під церквою св. Івана Хрестителя, перенесено на наступну неділю, 29-го жовтня у цьому ж самому приміщенні.

КОНФЕРЕНЦІЯ КОМІСІЇ РЕҐІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДІВ НТША

Ню Йорк. — Комісія реґіональних дослідів і публікацій НТША відбуде тут в суботу, 21-го жовтня ц. р. в год. 10:30 рано в приміщенні Наукового Товариства ім. Шевченка при 302-304 Захід 13-та вулиця, річну конференцію. У програмі: відкриття —проф. д-р Василь Лев, відчитання протоколу з останньої конференції — ред. Іван Дурбак, звіти представників реґіональних комітетів, доповідь — „Справа створення комітету найближчих околиць Львова" — проф. д-р Осип Андрушків й інші справи.

ОСІННІЙ ЯРМАРОК В ЧІКАҐО

Чікаґо. — 12-ий Відділ Українського Золотого Хреста влаштовується тут в суботу і неділю, 28-29-го жовтня ц. р. від год. 10 ранку до 6-ої вечора, в залі „Левів", 2353 В. Чікаґо евеню Осінній Ярмарок. Можна набути картини знаних українських мистців, вишивки, кераміку та інші мистецькі вироби.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Історичний вибір

Вибір польського кардинала Кароля Войтили на 264-го Папу Римського треба вважати історичним вибором під різними аспектами: Папа Іван Павло II—це не тільки перший неіталійський Вселенський Архиєрей за останніх 455 років,але також перший слов'янський Папа і перший наслідник св. Петра із країни,яка находиться під комуністичним режимом.

Вже сам факт, що кардинали на своєму конклаве зібранні вирішили закінчити довготривалу італійську домінацію на Апостольському Престолі — це важливий доказ, що Католицька Церква продовжує йти з хвилею часу, тобто, задержуючи непорушно Правди Віри, вводить потрібні зміни, які підкреслюють дійсну універсальність Церкви і дають їй спроможність розквітати в сучасній атмосфері XX сторіччя.

Але може навіть важливішим є те, що обрано на Вселенського Архиєрея слов'янина, який походить із комуністичної країни. Католицька Церква в Польщі протягом останніх 30-ох років протиставилася і далі протиставиться антинародним і антирелігійним плянам безбожницького комуністичного режиму і під проводом свого примаса, кардинала Стефана Вишінського, правою рукою якого був кардинал Войтила, не тільки запевнила своє дальше існування і розквіт, але також стала речником національних, політичних і загальнолюдських прав польського народу.

Отже, беручи до уваги минуле теперішнього Папи Івана Павла II, можна сподіватися, що з Апостольського Престола він поборюватиме пляни атеїстичного комунізму в цілому світі, подібно, як це робив у Польщі. Пастир глибокого інтелекту, який на самому початку свого понтифікату подав до відома, що настоюватиме, щоб догми Віри були строго придержані, але також підкреслив своє прогресивне наставлення щодо розв'язки національних, політичних, соціяльних і економічних проблем світу, викликав великі сподівання не тільки серед вірних Католицької Церкви, але цілого людства. Дуже промовистим є те, що у своїй першій проповіді Папа Іван Павло заявив: „Ми хочемо в цей час простягнути нашу руку і відкрити наше серце всім народам і особам, які пригнічені будь-якою несправедливістю чи дискримінацією, чи то в економічному, соціяльному чи політичному аспектах життя, чи відносно їхньої свободи переконань, або позбавлені належної їм свободи релігії".

Новий Папа Римський мусітиме присвятити велику увагу зростаючій загрозі комунізму в деяких країнах Південної Америки і Західньої Европи, зокрема в Італії, але рівнож не забувати про релігійні, національні, політичні і загальнолюдські права народів Східньої Европи та Азії, які тепер находяться під комуно-московським чи іншим комуністичним гнітом.

Блаженніший Патріярх Української Католицької Церкви, кардинал Йосиф Сліпий, у своїй заяві з приводу вибору кардинала Кароля Войтили на Апостольський Престіл сказав: „Минулого року, на своїх реколекціях,він (теперішній Папа, а тодішній кардинал) сказав до нас усіх: 'ніколи не можна відмовляти людині права до правди'. З цих слів можна заключити, що він буде відважним оборонцем Божих правд і прав людини в світі. Між найбільш потребуючими цих прав є наша Церква і наш український нарід,що вже від років змагається за осягнення цих прав, на жаль, без належної допомоги й зрозуміння. Сподіємось, що тепер будемо мати допомогу..."

Глибоко віримо, що сподівання, висловлені Патріярхом Йосифом, сповняться під час понтифікату Папи Івана Павла II.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

І. Вовчук

БРЕЖНЄВ — ЩЕ Й МЕМУАРИСТ

[2]

Про свою доповідь в 1947 році на засіданні Політбюра ЦК КП(б)У Брежнєв розповідає так, щоб читачі подумали, що була вона в Москві перед Сталіним, а не перед Хрущовим в Києві. Для підсилення своєї пов'язаности з Сталіним, автор розповідає про свою розмову з ним телефоном. В час посівної, роз'їжджаючи по районах, Брежнєв заїхав о 7-ій годині ранку до секретаря Пологівського райкому і побачив його стурбованим. Він розповів, що „в „Правді",розумієте, в передовій розкритикували нас". Почувши таке, Брежнєв вирішив, що до нього „буде телефонувати Сталін. Треба їхати!" І так сталося. „Вночі до мене, пише автор, подзвонив Сталін і розмова була серйозна".

Дивно, що Сталін, у відносинах з підлеглими суворо дотримувався ієрархічного рангового табелю, вимагаючи того від других, здумав уночі дзвонити до секретаря обкому, маючи спеціяльний апарат для зносин. Коли йому треба було, то він доручив Хрущову зробити „нахлобучку" — догану своєму підлеглому. Дрібниця, в якій чується хлестаковський дух, що ним тхне навколо трону большевицької імперії. Хизуючись перед читачами своєю відданістю праці, автор пише, що в час посівної доводилось ночувати в полі. „Під час сівби, пам'ятаю, повертався з Бердянська, поспішав, заночував у полі в торішній копиці, а о годині сьомій ранку заїхав у Полочівський район. І секретар райкома розповів про згадувану вище статтю в „Правді". Якимось чудом уціліла через зиму незгнила копиця соломи і то біля самої дороги, щоб переночував секретар. В тому році (1946-1947) з колгоспів віником вимели все зерно і голодне селянство з великими труднощами роздобувало в'язанку соломи, щоб якось обігріти землянки й хату. „Нав'ючені в'язанками йдуть, спотикаючись від скирти, аж до землі їх та солома гне. Немає людини, сама купа соломи на засніженому полі сунеться" („Собор у риштованні" — О. Гончар).

В спогадах говориться, що німецькі фахівці вважали, що для відновлення зруйнованих будівель потрібно 25 років, а американці вважали за доцільніше збудувати нові, а ми, пише автор, „їх відновили за один рік". І сталось те завдяки „організуючій волі партії", що здійснювалась ним в організації ентузіязму робітників. Як приклад самовідданої праці, він розповідає про роботу жіночої бригади.

„Кожного разу, коли доводилось відвідувати Дніпробудівництво, ще здалека чути було дзвінкі голоси дівчат, які подавали бетон. Закутані платками до очей, обсипані цементною пилюкою, чи то в спеку, чи в холод вони ніколи не губили бадьорости. Спитаєш, як ідуть діла і завжди бадьора відповідь: „Добре!" Їхня свідомість така, що й хворі вони не кидають роботи, а вона була така, що багато хворіло. Автор розповідає, як бригадирка Аня Лашкорева захворіла на туберкульозу і коли їй запропонували іншу роботу — легшу, то свідомість дівчини не дозволила їй покинути важку роботу на будові і вона відмовилась від легкої роботи. „Не можу без будівництва" — відповіла Аня.

Потім вона вилікувалась, і Брежнєв твердить, що те сталось завдяки свідомості. Не вагаючись, він встановлює причину видужження і пише: „Переконаний: вилікували її не тільки ліки. Спасла Аня сама себе тим, що не покинула роботи". Чи можна придумати більш нелюдяний спосіб для лікування хворої дівчини, як вимішування цементу на будівництві! Всю увагу в спогадах зосереджується на виконанні й перевиконанні плянів, а в яких умовах жили робітники, яке було постачання, про це немає згадки. А балакучий Хрущов на одному з пленумів ЦК в 1963 році проговорився, що в ті роки, як Брежнєв „відроджував" Запорізьку й Дніпропетровську області на селах люди пухли і вмирали з голоду, бо під керівництвом брежнєвих — перших секретарів забрано все збіжжя, що вродило. Автор намагається створити враження своєї людяности, розповідаючи два випадки вияву її. Дружина одного робітника загубила продуктові картки на всю свою родину і в розпачі звернулась до першого секретаря. Він змилосердився і велів видати нові картки.

Другий випадок був на монтажі, де через недогляд упав великий кран і робітника хотіли судити за недогляд, обвинувачуючи в шкідництві. Брежнєв, довідавшись про це, припинив задуманий суд. Розповідаючи про свою людяність, автор риторично зауважує: „Нащо створювати атмосферу нервозности й страху". І це говорить той, що за його господарства в країні свавільними розправами над людьми, що думають не в унісон з урядовими догмами, страхом намагаються убити в людях їхню гідність, щоб прививати замість неї почуття рабської покори, обречености й безликости. Брежнєв добре знає, що за його керівництва сваволею заступлено правосуддя в розправі над Лук'яненком, Руденком, Тихим, Гамсахурдія, Снєгірьовим, Гінзбургом, Щаранським і сотнями інших. Знає й про десятки тисяч політичних в'язнів і віруючих, яких за беззаконством імперських судів називають злодіями. Все це знає автор „Відродження"; і, запитуючи читачам очі, говорить їм: „нащо створювати атмосферу нервозности й страху".

[Продовження буде]

Б. Цимбалістий

КІЛЬКА ТОЧОК НАД „І"

З відгуків читачів „Свободи" можна припускати, що дискусія про доцільність існування давніх наших політичних партій викликає живе зацікавлення серед нашої громади. Зрозуміло чому. Існування наших партій, їхні такі чи інші дії становлять дуже суттєвий аспект життя українців в діяспорі. Чимало громадян вже від років нарікає на поодинокі їхні потягнення, зокрема на їхнє вмішування в різні ділянки життя, які повинні бути поза полем діяльности партій, проте ніхто публічно не ставив під сумнів саме існування чи доцільність їхнього існування в умовах життя діяспори.

Важливість самого питання і зацікавленість громади спонукало б продовжувати дискусію. Однак у всьому мусить бути міра. Щоб не перебирати мірки я подам лише коментарі до деяких тверджень д-ра М. Антоновича („Свобода" ч. 213).

1. Якщо прийняти критерій М. Антоновича, що справжні фахові і тим самим добрі політики — це ті, що студіювали політичні науки в університетах, тоді треба погодитися з думкою, що ми таких політиків не маємо. Правда, маємо кілька професорів політичних наук, але за вийнятком одного чи двох, вони практичною політикою не займаються. Зрештою, хто зна якими практичними політиками вони виявилися б. А тому, що М. Антонович пропонує працювати над піднесенням рівня нашого партійно-політичного життя (замість його ліквідації), лишається один висновок: післати наших партійних лідерів на науку до коледжу. Це може не пошкодило б, але пропозиція непрактична. Знову ж молоді випускники департаментів політичних наук до наших партій не спішаться. Як тоді піднести їх рівень?

Зрештою, ситуація подібна і в інших народів. Велика більшість американських політиків політичних наук не студіювали. Я не мав би відваги сказати, що такі державні мужі, як Дж. Джонсон (по фаху учитель), Г. Гамфрі (по освіті аптекар), ген. Айзенгауер (військовик) чи Б. Голдвотер (який має тільки один рік коледжу) були кепськими політиками тому, що не студіювали політичних наук.

2. Кожну думку і пропозицію можна звести до абсурду, коли її непотрібно узагальнюється, робиться абсолютною. Життя не укладається за принципом або-або. Якщо життя в діяспорі призводить до занепаду й занику певних ділянок життя, певних форм діяльности і певних установ, то це не значить, що всі ділянки завмирають, чи мають завмерти. Навпаки, деякі аспекти життя більше розвиваються. Наприклад, можливости особистої зустрічі сотень тисяч українських громадян з представниками різних народів, можливости студій в найкращих університетах світу сотнями і тисячами нашої молоді є більші, ніж для наших земляків в Україні. Якщо, на нашу думку, наші давні партії, перенесені з краю є приречені до занику, це не означає, що мистецтво, наука, школи чекає така сама доля — як це інтерпретує д-р Антонович. Виховні установи відповідають потребам дітей і батьків, мистецтво задоволяє потреби людей, плекання науки є справді загально-національним завданням. Чим потребам відповідають наші старі партії? Чи їх зберігати є нашим загально-національним завданням?

Ніде я не ставив під сумнів потреби політичної діяльности діяспори. Політика в широкому сенсі слова, як керування дією громадян, завжде буде існувати. Наприклад, вести кампанію проти мішаних подруж, чи проти денаціоналізації нашої молоді є політикою групи. Крім того, ми маємо певні, історією накладені на нас політичні завдання щодо поневоленої України. В одній статті я описував різні форми політичної діяльности в

(Закінчення на стор. 5)

ЩЕ ПРО „НЕСПОДІВАНО ПЕРЕРВАНИЙ ПОНТИФІКАТ"

У статті д-ра Василя Маркуся п. н. „Несподівано перерваний понтифікат" („Свобода" ч.217 з 7-го жовтня 1978 року) трапилась помилка в заключному параграфі. Розповідь Блаженнішого Патріярха Йосифа відноситься до одної з його зустрічей з покійним Папою Павлом УІ, а не покійним Іваном Павлом І.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

До статті „Поміж своїми у Варшаві"

Уважно прочитавши статтю п. Богдана З. Казимира „Поміж своїми у Варшаві", зокрема частину 3 і 4 в чч.195 і 196 „Свободи" хочу зробити деякі завваги.

Не можу зрозуміти, коли саме п. Казимир був у Варшаві, тому, що він цитує напис на могилі мого батька св.п. Олександра Саліковського в такій формі,в якій він був перед 1973 р. або й ще раніше.Могила моїх батьків Олександра Хомича Саліковського і Ніни Олександрівни зі Скотецьких Саліковської знаходиться безпосередньо коло церкви. Коли я відвідала їхню могилу, то золотий напис увінчаний тризубом на біломy мармурі був по-звірськи здертий, так що мармур був пошкоджений, наче пазурами якогось дикого звіря. Не залишилося нічого іншого тільки дати новий напис — цим разом, очевидно, в урядовій мові, тому що українці бояться вживати у Варшаві українську мову; меневвесь час остерігали, щоб я не говорила по-українськи на вулиці.

У ногах батькової могили похований наш близький друг і визначний український громадянин д-р Євмен (а не Семен) Лукасевич, кол. посол УНР у Швайцарії, а не у Швеції. Полковник М. Пекарський, могилу якого згадує п. Казимира, був довголітнім диригентом Митрополичого Хору у Варшаві і тому похований на такому достойному місці.

Могили з польськими написами, що про них згадує п. Казимира в 1941 році направили діти померлих, а саме сотник Юрій Сальський і п-і Галина Змієнко-Сенишин, яка також опікується могилою ген. Марка Безручка. Св. п. Домініка Огієнко була дружиною проф. Огієнка, пізнішого Митрополита Іларіона. Іван Іванович Шевченко, то батько проф. Ігоря Шевченка з Гарвардського університету.

Хрести „з похиленими дещо раменами", як їх описує п. Казимира, це Хрести Симона Петлюри, які признавав для померлих українських вояків та діячів Українській Воєнно-Історичний Інститут у Варшаві під проводом св. п. ген. Михайла Садовського.

Стояли вони по всій Польщі і так на цвинтарі у Любліні стоїть такий хрест на могилі мого покійного брата Гліба Саліковського, який учителював на Володавщині. Його арештували німці; він помер на замку у Любліні, де знаходилась німецька в'язниця.

Оксана Саліковська-Каліновська

Балтимор, М. Д.

З НАШИХ БУДНІВ

КОЛЕГА ЗА ФАХОМ

Під час фестивалю на оселі „Верховина" одна красна землячка поставила мені питання в справі формальній: чому я зрадив стан пенсіонерський і не взяв участи в цьогорічному З'їзді Сеньйорів УНС на Союзівці?.. Може я записався на старості років до Спілки Української Молоді, або в якійсь інший спосіб відмолодився і тепер, мовляв, не хочу мати діла з „старичками"?

Очевидячки, тут не може бути мови про зраду сеньйорського статусу, — борони, Боже! А ще після того, коли християнин отримав першого чека в заслугу за свою старість, а до того — знижкову леґітимацію на всі нюйорські автобуси і підземки!

Справа, бачите, ось в чому: так, як колись в Старому Краю говорили, що „забагато двох грибів у борщ", так і я собі поміркував, що присутність двох гумористів на тому самому сеньйорському з'їзді не є річ конечна та й обов'язкова. Знаємо, що основоположником і душею цих з'їздів є пан інженер Степан Куропась з Чікаґо, він же їх непереверший „МС" — майстер церемоній. Людина з вродженим почуттям гумору — сипле жартами немов із рукава, а до того ж у нього велике знання життя і людей, яким то знанням пан інженер Куропась вміє цікаво та в дотепний спосіб поділитися з довкіллям. Тому мабуть заслужено курують з молодших колег-редакторів охрестили пана інженера в „Свободі" українським Баб Гоепом... Це інша справа що на одному з п'ятничевих вечорів у Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку колега-редактор Смолій Івась з „Народної Волі" назвав тим самим іменням... автора цих рядків!

Велл... Процесуватися за це не буду і до війта-Івашкова не піду. Та признаюся чесно й відкрито в цьому місці, що коли пан інженер Куропась стане розповідати свої „джовки", починаючи з тих часів, коли він мандрував на конвенцію УН-Союзу в Рочестері таким автомобілем, що його делеґати мусіли руками пхати, — то після такого знаменитого вступу підписаному вже не залишається багато поля до попису... Сказавши словами знаного військового кореспондента, Славка Курдидика, мій передбесідник вистріляв наперед всю гостру амуніцію, а мені дає наприкінці нагоду трохи „попукати", — вибачайте на цьому слові, — „слі-паками"!

А це, так би мовити, курям на сміх, як казали в Старому Краю.

Ікер

Д-р Ростислав Сочинський

ТРИДЦЯТИЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

[7]

Відбулись концерти: Деніси Марусевич, Христини Петровської і два концерти під протекторатом УККА. Годиться відзначити концерти під опікою Українського Музичного Інституту, у тому кляси гри на піяно школи Левицького.

Свої постійні домівки в Інституті мали УЛТПА, Головна Управа і Нюйоркський Відділ, і ТУІА. Тут же відбувались, як щороку, проби дебютанток, які були атракцією на балях українських лікарів та інженерів.

Під фінансовим оглядом цей рік не належав до успішних, бо ремонт будинку та інші непередбачені видатки принесли дефіцит майже на 10 000 дол., які, одначе, як завжди, великодушний жертводавець Теодор Джус покрив власними фондами.

20. Нові люди, нові ідеї, нові впливи

1976 рік відзначився тим, що новоприйняті члени активно включились у працю комісії Інституту й пожвавили його діяльність.

Відбулись мистецькі виставки: Миколи Голодика, Василя Панчака, Любослава Гуцалюка і Романа Мараза. Із спадщини родини полк. Якова Макагона Інститут одержав цінну старовинну бібліоку, ікони і 20 картин В. Дадинюка.

23-го березня 1976 року СКВУ, УККА і Комісія опіки над політичними в'язнями влаштували зустріч Леоніда Плюща, українського дисидента й бувшого в'язня совєтських „психушок" і його дружини Тетяни з численним українським громадянством.

Інститут приймав також багато цікавих американських груп й окремих осіб. Тут відбулось понад 20 концертів і біля 200 інших культурних імпрез. Зокрема треба згадати про з'їзди і літературні вечори Об'єднання Українських Письменників „Слово".

В склад програмової комісії, яку очолював д-р Мирослав Зарицький увійшли: інж. Андрій Пащук (заступник), Ілона Сочинська-Шиприкевич (секретарка), Ірена Стецура, Віра Гольман, Волтер Бакад, д-р Богдан Цимбалістий і д-ри: Ярослав Воєвідка і Ростислав Сочинський. Комісія ініціювала різні імпрези і дбала про якість імпрез, влаштовуваних іншими організаціями в приміщеннях Інституту.

1-го листопада 1976 року відбулись чергові, вже 28-мі Загальні Збори УІА при великій участи членів і гостей. Президент Інститутy Теодор Джус, відкриваючи ці збори, підкреслив, що останній рік був великим кроком вперед під оглядом активности і поправи фінансового стану Інституту. Інж. Остап Балабан, віцепрезидент УІА і голова організаційної комісії, до якої належали також: Мирон Гнатейко, д-р Іларіон Чолган, проф. Володимир Петришин, Ярослав Криштальський і Данило Кузик, звітував, що на протязі останніх 9 місяців прибуло 11 нових членів, збільшуючи загальне число до 157. Новими членами стали: о. д-р Базиль Бойсак, інж. Лев Добрянський, Віра Гладун-Гольдман, інж. Михайло Корчинський, Андрій Кулик, Надія Мандрусяк, Аркадія Оленська-Петришин, Теодора Мельник-Сидор, Уляна Целевич-Стецюк, інж. Юрій Тарнавський і Юрій Васильців. Інж. О. Балабан представив їх поіменно Загальним Зборам. Деякі з новоприйнятих членів ще перед зборами включились у діяльність різних комісій Інституту.

Чотирьом членам, які вплатили в цілості свою доживотну вкладку, згідно з традиційним звичаєм, передано відповідні грамоти й відзнаки. Ними були: о. д-р Базиль Бойсак, Петро Голіят, Ярослав Моцюк і д-р Ростислав Сочинський.

На цих зборах перевибрано 3-ох директорів на 3-річну каденцію у складі: д-р Мирон Зарицький, д-р Василь Вереш і Волтер Бакад. З огляду на великий зріст членства УІА постановлено збільшити число директорів з 9 до 12. І так, вибрано трьох нових директорів: маестра Петра Андрусява на 3 роки, інж. Андрія Пащука на 2 роки і д-ра Ростислава Сочинського на 1 рік.

31 грудня 1976 року відбулася вперше в історії Інституту зустріч Нового Року з численною участю членів і запрошених гостей. Зустріч улаштував окремий Комітет під проводом інж. Андрія Пащука і вона мала незвичайний успіх під оглядом товариським і репрезентаційним.

Тяжка зима 1976-77 року і дефективна система центрального огрівання принесли значні фінансові втрати. Рахунок за саме тільки огрівання виносив 13 492 дол. (!), не згадуючи коштів направ.

На початку 1977 року різні підприємці знов пропонували купити будинок Інституту за великі гроші, одначе Головна Управа УІА у складі 12 директорів на чолі з президентом Теодором Джусом одноголосно рішила раз назавжди припинити усякі контакти і переговори в цій справі, бо будинок Інституту „не є на продаж". Таке рішення знайшло дуже прихильний відгук серед членів УІА і широкої української громади. У висліді цього Інститут придбав 10 нових членів.

У лютому того року президент Національної Асоціяції Американської Історії Джордж Р. Адамс відвідав Інститут і запропонував офіційне визнання його будинку національним історичним пам'ятником, що дало б змогу одержувати федеральну допомогу для консервації і удержання будинку.

25-го лютого відбулась жалібна Академія, присвячена мистецеві Олексі Грищенкові і посмертна виставка його картин, яка притягнула велику кількість глядачів.

26-го березня заходами УЛТПА, НТШ та УВАН і при співучасті УІА влаштовано святочні сходини для вшанування св. п. проф. Василя Плюща, відомого лікаря, спеціяліста грудних недуг, науковця, історика української медицини, відданого безпартійного патріота-самостійника, що працею, словом і численними своїми публікаціями служив ціле своє життя щиро і віддано своєму народові на батьківщині і на чужині. На сходинах промовляли: д-р Тарас Шегедин, голова Нюйоркського Відділу УЛТПА, д-р Степан Ворох, заступник голови Головної Управи Т-ва, і співробітники Покійного, д-ри: Роман Осінчук, Ростислав Сочинський і Теодозій Крупа.

Впродовж травня і червня 1977 року приміщалась в Інституті дуже цікава та успішна (понад 1000 глядачів) виставка під назвою „Забуті культури". Виставку організувала Рада для Східньо-Европейських Культур при участи УІА. У ній взяло участь 12 підсовєтських національностей.

Секція дружин лікарів при Українськім Лікарськім Товаристві Північної Америки, Відділ Метрополії Ню Йорк, при допомозі деяких членів УІА влаштувала в днях 22-30-го жовтня в приміщеннях Інституту, вщерть виповнених присутніми, дуже успішну виставку образів Марти Гірняк-Воєвідки. Молода мисткиня виставила 45 своїх праць, які включали акварелі, олії, акрилі, енкавстики і рисунки. Виставка мала прихильний відгук у пресі і серед деяких наших визначних мистців і її відвідало також багато американців, які цікавляться мистецтвом. Деякі з них вперше довідались про існування Українського Інституту Америки.

Засідання директорів УІА відбувалось регулярно що два місяці. На них розглядались і обговорювано всі біжучі справи: фінансові, організаційні, культурні та плянувалось діяльність на майбутнє. Вислухано звіти голів поодиноких комісій і затверджувано їх внески і пропозиції.

На одному з засідань директорів рішено приличитись до акції СКВУ і УККА, щоб звернути увагу цілого світу на порушення Совєтами Гельсінкської угоди і нехтування національних і людських прав в Україні.

У жовтні 1977 року старанням Об'єднання Українських Письменників „Слово" і Спілки Українських Журналістів відбувся в Інституті літературний вечір з участю визначного польського поета і публіциста Юзефа Лободовського з Лондону. Заля була переповнена.

[Продовження буде]

Зустріч кол. абсольвентів Бережанської гімназії в Ґлен Спей

Ґлен Спей, Н. Й. (М. Клецор). — У гарні, тепло-соняшні дні, суботу, 19-го і неділю, 20-го серпня ц. р., на мальовничій відпочинковій оселі українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й., відбулася Ювілейна Зустріч колишніх абсольвентів державної, клясичної гімназії у Бережанах, з нагоди 50-річчя їхнього іспиту зрілости.

Залишаючи по матурі гімназійні мури, ми плянували відбути Ювілейний З'їзд у рідному місті, незабутніх Бережанах, у світлих клясах нашої старої „Альми Матер", а тим часом, в наслідок воєнних дій, ми, невелика частина колишніх випускників бережанської гімназії, опинилися за Синім Океаном, хоча на приватній землі Вашінгтона, але далеко від рідного краю. І, тут, пам'ятаючи про наш давній плян, ми постановили відзначити 50-річчя нашої матури на відпочинковій оселі „Верховина".

Учасники ювілейної поматуральної зустрічі під пам'ятником Івана Франка на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

(Світлив О. Клецор)

Дякуємо Всевишньому, що зберіг нас в повному здоров'ю та допоміг діждатися тієї щасливої хвилини-зустрічі наших дорогих товаришів із шкільної лавки. Яка була радісна й сердечна ця зустріч, які щирі вітання! Вітаючись, ми пильно придивлялись один одному, як виглядає, чи дуже піддався рокам, бо ці непрохані роки прибувають скорим темпом та впарі з працею, щоденними турботами та різними життьовими переживаннями вже вспіли витиснути своє п'ятно на кожному з нас. Проте всі наші товариші держаться бадьоро, почуваються добре, а духом ще молоді. Із 17-ох колеґ, що вийшли з 8-ої кляси „Ц" і склали в травні 1928 року іспит зрілости, приїхало на Ювілейну Зустріч тільки 7-ох товаришів із своїми дружинами, а один із них приїхав ще із сином, невісткою і маленькою внучкою. Крім них прибули як гості-товариші з вищих і нижчих кляс бережанської гімназії, також зі своїми дружинами так, що всіх учасників Ювілейної Зустрічі було 25 осіб.

Святкування Золотого Ювілею нашої матури почалося в суботу, 19-го серпня, церковною відправою, у прекрасній, стилевій українській католицькій церкві св. Володимира в Ґлен Спей, творцем якої є визначний інженер-архітект Аполлінарій Осадца з Ню Йорку, також колишній абсольвент державної гімназії в Бережанах. О годині 5-ій по полудні наш колеґа о. крил. Антін Кучма, парох української церкви св. Родини в Вест Айсліп, Н. Й., відправив благодарственний Молебень за здоров'я учасників Зустрічі та її успішний перебіг, а опісля панахиду за спокій душ наших померлих товаришів: Олександра Хмельовського, Богдана Левицького, братів: Осипа і Михайла Ставничих та Ярослава Старуха, як рівнож і професорів: о. катехита Василя Дубницького, о. д-ра Михайла Залеського, Івана Бабія, Івана Білика, Івана Флюнта, Івана Зугаєвича, д-ра Василя Левицького й Романа Шипайла.

Відтак усі учасники Зустрічі пішли до головного будинку УБСоюзу на спільну вечерю, що її розпочав молитвою і поблагословив о. крил. Антін Кучма. За вечерею, що простягнулася далеко поза 8-му годину вечора, колеґи та гості мали добру й приємну нагоду погуторити зі собою, згадуючи шкільні часи та молодечі роки. Після вечері, що її закінчено також молитвою, поблизу їдальні відбулася святочна частина Ювілейної Зустрічі. Коротку програму відкрив гарним вступним словом о. крилошанин Ан. Кучма, вітаючи всіх присутніх. Дальше ведення програми перебрав колеґа Роман Бобяк. Він на вступі згадав про наших померлих шкільних товаришів, між якими був український жид Мойсей Ґіблєр та професорів, що навчали нас на протязі восьми років. На його заклик присутні повстанням з місць і хвилиною мовчанки вшанували їхню пам'ять. Опісля він згадав кожного з наших професорів, спиняючись довше над нашим довголітнім господарем кляси (від 1920 до 1928) професором Іваном Флюнтом, який в нашій пам'яті залишився як добрий педагог і дбайливий опікун шкільної молоді. За його ініціятивою і старанням у вищих клясах, основано самоосвітній гурток, а також клясну самоуправу, що складалася з учнів, вона нас підготовляла до пізнішого громадського життя. Проф. І. Флюнт був шанований і люблений молоддю за його патріотизм. Він дуже тяжко переживав різні зарядження польської шкільної влади, що йшли в розріз з його національними почуваннями.

З черги колеґа Клецор відчитав шкільний денник кляси 8-ої „Ц" і ствердив, що із 17 абітурієнтів, які здали матуру в травні 1928 року, на сьогоднішню Ювілейну Зустріч, як вже згадано прибуло тільки 7-ох товаришів, а саме: Бобяк Роман з Йонкерсу, Н. Й., Демчишин Степан — Ню Йорк, Н. Й., Качала Андрій, С. — Клівленд, Огайо, Клецор Михайло-Равдон, Канада, Кучма Антін — Вест Айсліп, Н. Й., Різник Володимир — Фльорида й Стеткевич Лев — Гантер, Н. Й; шістьох відійшло у Вічність, один залишився на Рідній Землі, 2 перебувають в Польщі, а про решту невідомо. На святочну частину Зустрічі перебуваючий на оселі „Верховина" п. Іван Олексин, голова УБСоюзу й діючий президент УККА, якого М. Клецор щиро привітав в імені всіх присутніх, попросивши до слова. Голова склав від репрезентованих ним установ учасникам Ювілейної Зустрічі сердечний привіт і побажання успішного переведення програми Зустрічі на цій братській оселі. Відтак М. Клецор виголосив ювілейну доповідь, в якій згадав про місто Бережани як осідок державної з 1805 року та подав коротку історію розвитку її на протязі 123 років з часу її існування, підкреслюючи, що бережанська гімназія, як одна із найстарших виховно-навчальних установ у Галичині здобула собі серед нашого громадянства добре ім'я, високу оцінку й пошану за високий рівень навчання. З мурів бережанської гімназії вийшли тисячі української свідомої і талановитої молоді, які по закінченні високих студій, зайняли важні й провідні місця у різних ділянках народного життя та записалися тривкими буквами в історії українського народу. До найвизначніших діячів, що вийшли з бережанської гімназії, належали: о. Маркіян Шашкевич, поет і пробудитель Галицької Землі, Богдан Лепкий, визначний поет і письменник, великий любитель і звеличник міста Бережан і гімназії та багато інших. При кінці своєї доповіді він ще згадав про чисельний стан наших шкільних товаришів у 1-ій клясі „Ц" і в 8-ій клясі „Ц". До першої кляси було прийнято 60 учнів, з яких до восьмої кляси перейшло тільки 17, а решта — 43 учні, на протязі восьми років навчання в наслідок різних причин „загубилися".

Опісля з короткими і веселими спогадами про шкільні часи в бережанській гімназії виступали товариші: Роман Бобяк, Левко Стеткевич і Михайло Клецор. По вичерпанні програми о. крил. А. Кучма подякував усім присутнім за їхню участь в церковних відправах і в святочній частині Ювілейного З'їзду та молитвою закінчив перший день цього З'їзду.

Другий день З'їзду-зустрічі почався вранці благодарственною Божественною Літургією, що її відслужив у місцевій церкві св. Володимира колеґа о. крил. Антін Кучма, виголосивши під час цієї Служби Божої гарну, релігійно-патріотичну проповідь. Після церковної відправи учасники Зустрічі перейшли на терен оселі „Верховина" і тут, на вільному воздусі, любуючись гарною природою і гірським повітрям, в тіні розлогих дерев, продовжували недокінчені вечірні розмови аж доки не прийшов з церкви о. крил. А. Кучма. Коли він появився зі своєю Дружиною, тоді колеґа Клецор поділився із всіми присутніми дуже радісною вісткою про те, що голова Української Помісної Католицької Церкви в Римі, Блаженніший Патріярх Йосиф І підніс до сану крилошанина нашого шкільного товариша, о. Антона Кучму, за його довголітню, ревну та віддану працю у рідній Церкві. З цієї небуденної і радісної нагоди колеґа Клецор щиросердечно привітав новоіменованого о. крилошанина від усіх учасників Ювілейної Зустрічі, складаючи йому найсердечніші побажання — в повному й сильному здоров'ю ще довгі роки служити в Христовому Винограднику на славу Бога й добро українського народу, а всі присутні відспівали йому грімке многоліттвіє.

Перед закінченням програми Ювілейної Зустрічі, на пропозицію о. крил. А. Кучми, учасники цієї Зустрічі схвалили вислати до Їх Блаженства, Блаженнішого Патріярха Йосифа І привітального листа із заявою любови і відданости. Закінчено Ювілейну Зустріч спільною знімкою під пам'ятником Івана Франка.

Колеґи роз'їжджалися домів дуже вдоволені й раді, що Ювілейна Зустріч була дуже вдалою і на довго залишиться в пам'яті всіх учасників, бо проходила в милій і товариській, а радше в родинній атмосфері та в діловому й погідному настрої.

Український Музичний Фестиваль у Торонті

У 1970 році в Торонті заінкорпоровано товариство Український Музичний Фестиваль, яке поставило собі за завдання; а) влаштовувати кожного року музичний конкурс, б) зорганізувати й вести українську центральну музичну бібліотеку, в) видавати музичні публікації. У висліді того відбувається у Торонті кожного року музичний конкурс переважно молоді.

Напередодні восьмого конкурсу музики, який відбуватиметься 2, 3, і 4-го лютого 1979 року в Торонті, Управа УМФ хоче подати деякі інформації для поширення своїх „музичних" ідей у всі можливі українські поселення із двох причин. Першою із них є те, що Торонто радо вітає у себе учасників конкурсу з інших міст Канади, як теж ближчих місцевостей ЗСА. Подруге — ми хочемо довести до відома українській громаді про можливості переведення подібних конкурсів у інших, більших осередках нашого поселення. УМФ радо послужить відповідними для цього матеріялами, музичними публікаціями і досвідом у праці.

У конкурсах бере участь молодь різного віку впорядкована у відносних клясах і відповідних категоріях. Музична програма охоплює усі можливі ділянки української інструментальної, вокальної, збірної й індивідуальної музики. УМФ взорувалося на загально-канадських подібних конкурсах, в яких наша молодь брала й бере активну участь. Різниця в тому, що на наших конкурсах виконується тільки українську музику. Кляси й сесії відкриті для публіки. Молодь і батьки мають змогу слухати інші виконання, порівнювати осяги, як теж знайомитись із українською музикою й українськими композиторами. Молодь виконує і слухає музику.

Вислід праці на цьому полі в останній декаді дуже оптимістичний. Всі громадсько-концертні імпрези, починаючи від шкільних аж до професійних замітно посилили програму інструменталістами, які мають кожночасно в репертуарі твори українських композиторів.

До жюрі УМФ покликає українських найкращих фахівців-музиків, як: Любку Колессу, д-ра Василя Витвицького, д-ра Богдана Кушніра, Юрія Мазуркевича, Марка Лепкого, Іринея Жука, Григорія Китастого, Івана Коваліва, Володимира Колесника, Ніну Мудрик-Мриц, Аріядну Стебельску та інших. Їхні завваги унапрямлюють працю, їхній авторитет заставляє молодь і учителів серйозно працювати.

У висліді майже десятилітньої праці ми здобули високого рівня шкільне й професійне музичне виконавство, замітний ріст вгору.

У підготовчих працях до конкурсів беруть участь українські учителі музики, батьки і головне, українська студіююча музична молодь. Молодь виступає у конкурсах і працює в різних організаційних комісіях.

Для плянового навчання й ведення музичних конкурсів необхідна музична книгозбірня, що її ми від початку нашого існування колектуємо і ведемо. Про ті речі ми при всіх нагодах згадували, як теж писали в пресі. Відрадне явище, що сьогодні вже частіше у дискусіях і пресі говориться про потребу музичної бібліотеки. Нашим завданням є не тільки колектувати, але й оформити плян української центральної музичної бібліотеки. Така бібліотека повинна існувати при музичній установі, з уваги на зміст праці такої установи і тому, що одиниці, які її провадять чи гуртуються довкола неї — це музичні фахівці, які мають постійну потребу користування музичним матеріялом.

Українські музичні видання громадяться переважно по приватних книгозбірнях. Вони поволі пропадають, бо люди, що ними дорожать постійно відходять, а тутешнє покоління часто до цього не прикладає відповідної уваги. Тому ми постановили працювати в тому напрямі, щоби ті приватні книгозбірні мати під певною контролею.

Завдяки інж. Р. Лавровичеві, ми оформили центр музичної інформації, який веде картотеку приватних книгозбірень. Інженер Лаврович віддав нам до користування свою велику працю — картотеку кількадесят приватних музичних бібліотек.

У висліді нашої майже десятилітньої праці на полі музичного бібліотекарства ми чуємо часті голоси про потребу цього. Але писати чи говорити про те не вистачає. Треба ставити щоденні конкретні кроки й зачинати від себе самого. Скаталогувати свою власну бібліотеку й дати до розпорядимости якогось музичного центру нпр., при УМФ. Відомо, що кожен дорожить книжками. Все ж сьогодні є можливості при дуже обмежених коштах зладити фотокопії чи мікрофільми й дати до розпорядимости для загального добра. Коли б кожен із тих музиків, які дуже правильно й властиво висловлювались про справи музичних бібліотек зробили такий практичний крок, то ми відкрили б багато цінного і недоступного нам музичного матеріялу. Коли українська музика припадає порохами, то ми її закопуємо у власних бібліотеках.

Відколи УМФ провадить музичну бібліотеку має часті телефонічні й писемні замовлення й запитання про різні музичні видання. До найменшого випадку ми старалися отримати потрібні ноти. Але часто було так, що ми не мали змоги відшукати відповідного матеріялу.

Тому варто ще раз повторити, що співпраця й ініціятива у тому відношенні кожного ідейного українського музики може мати рішаючий вислід для плекання й збереження нашої музичної спадщини.

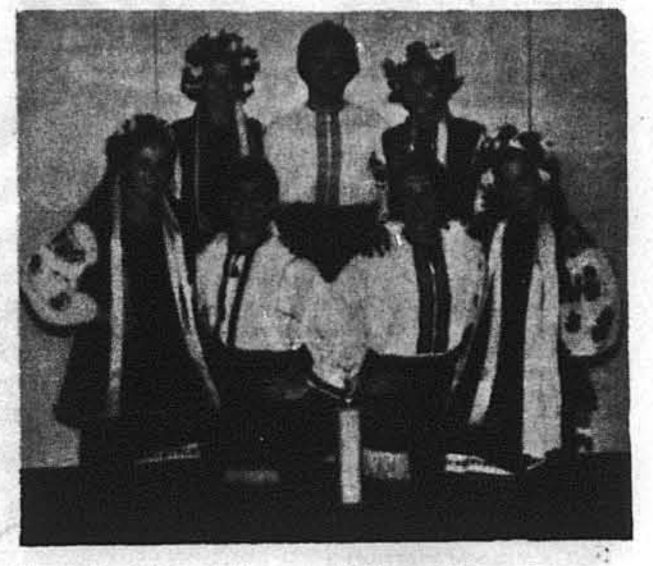
Третя ділянка праці УМФ — видавництво, найкраще буде зображене переліком виданих творів. Для ведення конкурсів відчувалося брак педагогічної музичної літератури і саме цього роду праці ми старались опублікувати.

У видавництві Український Музичний Фестиваль видано друком: „Твори українських композиторів" для фортепіяна, три зошити; Василь Витвицький — „Українські народні пісні в обробці на чотири руки для фортепіяна"; Василь Витвицький — „Тріо для скрипки, віольончелі і фортепіяна"; „Співаночки" — збірник пісень для дітей у супроводі фортепіяна; „Коляди і щедрівки" — в обробці для фортепіяна М. Барабаш; „10 церковних пісень" — в обробці для шкільних і дівочих хорів М. Барабаш; Зеновій Лавришин — чотири п'єси для скрипки і фортепіяна; „Моя Україна" — народні і дитячі мелодії в обробці для фортепіяна М. Барабаш, для початкового навчання малих дітей; та „Графіка" Ніни Мудрик-Мриц. Два зошити.

М. Кравців-Барабаш

Успіх Українського Танцювального Ансамблю з Міннеаполісу

Майже на цілу Америку відомий Міннесотський Стейтовий Базар (Стейт Фер). Своїм розміром і різнорідністю показів різних товарів, він перевищує всі інші подібні стейтові базари в інших стейтах. Базар триває 12 днів і на протязі цього часу його відвідує сотні тисяч людей. Ось і цього року відвідало Базар, який відбувся в днях від 24-го серпня до 4-го вересня 1,386,457 осіб. Маси людей приходять не лише зі Ст. Полу й Міннеаполісу, на яких терені відбувається цей базар, але люди з'їжджаються із цілого стейту Міннесота, а також із інших стейтів, навіть так далеко віддалених, як Тексас.

Перший ряд (зліва): Христина Реймонд, Петро Цареградський, Юрко Голуб, Мая Буник; другий ряд (зліва): Оленка Амброзяк, Ярослав Білий (хореограф), Еля Вовк. Бракує Юрка Каркоця.

Та попри саму торговельну частину базару, управителі базару дбають кожного року і про це, щоби відвідувачі мали приємну розвагу. З цією ціллю спроваджують найкращих і найславніших фільмових артистів, найліпших спортових змагунів. Відбуваються також всякого роду перегони і змагання, улаштовується мистецькі виставки, а також і конкуренційні змагання. Одним із них є „змагання талантів"; змагаються діти в окремій групі, а в окремій старші, головно молодь. Предметом змагань є переважно співи, сольові, або групові, гра на різних інструментах, сольо, або малими оркестральними групами, танці, сольові танці або групові й інші.

Цього року до змагань станула група молодих українських танцюристів з показом своїх українських народних танців.

Ця група постала восені 1977-го року. Поштовхом до постання цієї групи був приїзд до Міннеаполісу Ярослава Білого. Це молода людина, яка з великим умінням, точністю і педантичністі навчає інших молодих танцюристів українських танців. Не дивно, бо він від малого хлопця полюбив українські танці і старанно їх вивчав, побираючи лекції у балетмайстра Вадими Сулими та й інших визначних учителів-хореографів.

Перший його виступ на нашому терені з групою чотирьох пар відбувся на весну цього року разом з місцевим українським хором „Дніпро". Цей виступ відразу приніс цій групі й її учителеві п. Я. Білому славу найкращої танцювальної групи з усіх, які виступали на цьому терені.

Коли Міннесотський Стейтовий Базар проголосив, щоби зголошувались кандидати до „змагань талантів", п. Я. Білий зголосив свою групу. Крім української групи зголосилося ще 500 кандидатів. Після вступного іспиту прийнято лише 90 кандидатів, а поміж ними і наш Український Танцювальний Ансамбль. Усіх 90 змагунів поділено на 9 груп і змагуни кожної групи змагалися на початок поміж собою кожного вечора, а судді визначали першунів. На цих змаганнях українську групу, серед бурхливих оплесків, оваційних вигуків і повстанням з місць, проголошено першуном вечора.

Останнього дня існування Базару, а це 4-го вересня, мали відбутися остаточні змагання поміж першунами. Разом з українською групою станули ще вісім інших змагунів-першунів. Не було легко, бо вибрано найсильніших змагунів.

Глядачів у цей день зібралося чимало, було їх коло 3000. Поміж ними було також чимало українців, зацікавлених цими остаточними змаганнями. У кожного з нас тремтіло серце, кожен з нас тихцем просив Бога, щоби допоміг нашій групі виграти.

Із нетерпеливістю приглядалися ми усім змагунам, яких публіка нагороджувала оплесками, й вигуками й за американським звичаєм свистом.

У шостій точці виступили наші танцюристи. Заповідач дуже прихильно представив публіці наших змагунів, підкреслюючи культуру українського народу, яка проявляється у мистецьких творах українського народу, як писанки, вишивки, різьби, сказавши, що сьогодні ми пізнаємо ще одну ділянку, а це українські народні танці.

Після цих вступних слів вибігли наші дівчата в українських народних одягах, а за ними хлопці у синіх шараварах і вишиваних сорочках. Було їх чотири пари. Танцювали гопака. Танцювали з такою бравурністю і так тонко виводили поодинокі фігури, що публіка їх приймила оваційними оплесками і повстанням з місць, а навіть не хотіла їх відпустити з естради. Однак тому що танцюристам не можна було залишатись довше як сім хвилин, вони повторили лише останню фігуру.

Після нашої групи виступали ще три змагуни, а відтак судді пішли на нараду. Ми нетерпеливо очікували. Вкінці вийшов заповідач проголосити вислід змагань. Зачав від третьої нагороди, а нагород було три: мала чаша й 100 дол., середня чаша й 500 дол. і велика чаша й 1000 дол. та контракт виступати два рази денно на Стейтовому Базарі в 1979-му році.

З напруженням вичікували ми проголошення імені щасливця, що візьме третю нагороду. Може наші? Ні, її отримала одна співачка, солістка. Ждемо далі і надії не тратимо, може другу нагороду отримають наші, а може навіть першу?

Друга нагорода припала тричленній групі молодих співаків-чоловіків, вони співали модерні пісні, а сьогодні публіці, головно молоді, подобаються ті співи, тому ми боялися, що нам не пощастить. Дарма, що ми українці й багато американців переконані, що наша точка таки була найсильнішою, але годі збагнути, як судді вирішать. Виходить, що наша група отримає або першу нагороду, або... жадну! Чи це можливе?

І в кінці заповідач прочитує першуна змагань: Український Танцювальний Ансамбль. Всі присутні українці, а з ними майже всі американці вибухли оваційним криком і повстали з місць, вітаючи побідників. Наша нетерпеливість і вичікування перемінилися у необмежену радість.

Наша молодь принесла собі, а з тим і нам усім українцям заслужену славу. Вже не раз ставали наші українці до таких змагань, але ні разу не пощастило їм взяти будь-яку нагороду. Цим разом ми завдячуємо цей великий успіх нашому молодому учителеві-хореографові, Ярославові Білому й наполегливій праці у підготові до виступу нашій молоді.

Іван Янович

Помер автор реґіонального збірника про Винники

Михайло Влох, поручник УГАрмії відійшов у вічність. Покійний саме у час похоронів, бо 15-го вересня ц. р., скінчив 82 роки.

Михайло Влох, чотар австрійської армії пішов за покликом Шевченкового Заповіту. Як уродженець Винник, патріотичного містечка, де побудовано перший пам'ятник Тараса Шевченка, він добре знав Львів, де кінчав гімназію. Сл.п. М. Влох відбув вишкіл зв'язків у старшинській школі Австрії, тому в часі відродження України, 1-го листопада 1918 року, йому припала служба зв'язків. Без зв'язків, ніяка армія не може існувати. Сотні, курені, бригади, а навіть стежі мусять знати, де вони знаходяться і в якому оточенні. В часі перевороту, службу телефонів і телеграфів у армії і запіллі повнили на західніх землях переважно поляки. Звісно, що вони не хотіли допомагати залозі Львова, звісно, що і у запіллі саботували українську адміністрацію, а наших не було.

Щасливим збігом обставин, УГАрмія мала вишколених кілька старшин, що вміли наладнати як слід „фербіндуґ". По повороті зі Львова чот. Влох був старшиною зв'язків, відповідальним за справу для 2-го корпусу УГА, що облягав Львів. До речі тут треба згадати, що у Філядельфії живе другий учасник старшинської школи Австрії пор. Лущишин, який був у складі теж 2-го корпусу УГАрмії, і вони разом з пор. Влохом довели до доброго фронтового зв'язку, що обслуговував армію й допоміжні формації.

Михайло Влох по нашій програній студіював право в Українськім Тайнім Університеті. Він пережив теж страхіття Берези Куртузької. Щоби зійти з очей поліції, він переїхав до Варшави, де створив для себе і рідні власний варстат праці. Він „моторизував" Варшаву, де його фірма продавала опони.

Коли большевики окупували українські землі виїхав через Швайцарію, Швецію і Венесуелю до Америки, тут працював над збиранням матеріялів до реґіонального збірника „Винники, Звенигород і Унів". Власним коштом (пожертв було мінімально) видав книгу на 500 сторінок.

Об'єднання б. вояків Української Армії прощало Покійного з прапором Відділу у каплиці Василя Музики, а тіло його похоронено в Бавнд Бруку. Підписаний, який знав Покійного від часу його приїзду з Венесуелі виголосив прощальну промову.

Степан Куропась

Велика подія у Детройті

У неділю, 17-го вересня ц.р. Великий Детройт пережив небуденну подію, що довго залишиться у пам'яті українців цієї метрополії: цього дня посвячено врочисто при великому здвизі народу наріжний камінь Українського Культурного Центру, що його будова доходить до свого завершення.

Непевна погода в неділю від самого ранку напевно затримала поважну частину людей від участи в цій імпрезі. Та все таки зібралось добрих дві тисячі людей з Гемтремку, Ворену і Детройту, з Флінту, Рочестеру і Дирборну, а також із Ваяндот, Стерлінг Гайтс, Медісон Гайтс і Ютики. Вперше можна було побачити багато нових лиць, нових людей, що своєю участю у цій величавій імпрезі засвідчували свій тісний зв'язок із українською спільнотою Великого Детройту.

Запроєктована будівля Українського Культурного Центру.

Духовенство посвячує наріжний камінь Українського Культурного Центру.

З-під церкви св. Йосафата рушив імпозантний похід з хрестом напереді і дев'ятьма священиками, католицькими й православними, з великою групою дітей і юнацтва-членів уділовців, з прапорами молодечих організацій ОДУМ-у і СУМА, — довгі-предовгі ряди чоловіків і жінок, під будинок Українського Культурного Центру через рухливу вулицю Раєн.

Похід робив хвилююче враження — прихильників радував, літеплих загрівав, а опонентів переконував у тому, що за цією будовою стоїть велика громада, найактивніша її частина. В цьому поході маршувала патріотична українська громада, що увірувала в ідею єдности, в ідею жертвенности і посвяти для загального добра.

Перед чудово прибраному престолі в середині будинку Українського Культурного Центру стануло до відправи молебня і благословення наріжного каменя дев'ять священиків від українських парафій Великого Детройту: ігумен, о. І. Лотоцький, і о. С. Фединяк від Непорочного Зачаття у Гемтремку, о. К. Височанський, о. Т. Прокопів і о. Ілярій Бенедикт від св. Йосафата у Ворені, о. протепресвітер Ол. Биковець від св. Андрія у Детройті, о. І. Лазар від Неустаючої Помочі в Дирборні Гайтс, о. Вейн Ругчі від св. Михаїла в Дирборн, о. Климчук від св. Івана в Детройті. Гарно співав хор церкви св. Йосафата під диригентурою п. Володимира Літинського.

Над престолом височів наріжний камінь, сірий мармур з написом ,,Український Культурний Центр" по-українськи і по-англійськи з датою 17-го вересня 1978 і золотим тризубом посередині. Обробка каменя, різьблення написів і їх розміщення роботи Адріяна Богоновича, автора і виконавця моделю будинку УКЦ, що його була нагода оглядати в часі зрушення землі та в церковних домівках усіх наших парафій.

Після церковної відправи пропам'ятну грамоту прочитав Юрій Юрків, директор нашої радіопрограми ,,Українська Година". В цій грамоті записані всі події та люди, що дали початок до будови Українського Культурного Центру та вели цю працю в різні періоди будівельної акції.

Голова Будівельного Комітету і голова корпорації Український Культурний Центр, він же голова УККА — Відділу Південно-Східнього Мічігену, Богдан Федорак, у короткій, але глибоко продуманій промові подякував усім співробітникам і членам усіх комісій за гармонійну співпрацю, вказав на важливу ролю, що її має виконати цей осередок для нашої громади на багато поколінь після нас.

,,Ди Макомб Дейлі" — щоденна газета для повіту Макомб, цитуючи промову голови, Богдана Федорака, підкреслила його віру й багатьох українців, що цей Український Культурний Центр ,,буде допомагати протидіяти концепції перетоплюючого казана" ,,Ми радше дивимось на З'єдинені Стейти Америки як на мозаїку, ніж на перетоплюючий казан — стверджує репортер, цитуючи слова промовця. ,,І власне тому ми будуємо цей культурний центр, що ми, як українці є горді з нашого національного походження і наших культурних осягів, а також ми горді з цього факту, що ми чисельно є поважною етнічною групою в цій нашій громаді" — підкреслено слова промовця у репортажі Макомб Дейлі із цього посвячення.

Представлений Богданом Федораком голова Ділового комітету Степан Юрків подякував усім парохам наших церков за церковні відправи, хорові за спів та всім членам Ділового комітету за співпрацю, запрошуючи усіх учасників на обід і народний фестин, що відбувався на церковній площі та в залях церковного будинку. При тій нагоді він теж склав подяку пароховi о.Констянтинові Височанському за видатну допомогу при влаштуванні всіх імпрез у зв'язку з будовою Українського Культурного Центру.

З Ділового комітету, що його список поміщений у бюлетені, треба вирізнити дві заступниці голови, що вклали дуже багато часу, ініціятиви і праці в підготову посвячення наріжного каменя: п-і Ірина Іваницька з Інформативно -збіркової комісії не тільки зайнялася справами інформації, запрошень, зв'язків з парохами церков, але теж у збірковій акції сконтактувалася з десятками громадян, уділовців і не-уділовців та в результаті цього зібрала коло 20 тисяч долярів готівкою і декляраціями на уділи в корпорації УКЦ. Вона теж виконала неоцінену працю, як відпоручник Ділового Комітету, опікуючись почесними гістьми в часі посвячення і фестину. Зареєстрованих гостей-делеґатів було 32 від українських місцевих організацій і 9 осіб, предст ві ків міста і повіту.

Пані Стефа Музичка з Господарської комісії була відповідальна за свою частину й при допомозі своїх дібраних помічниць, жертвенних громадянок нашої великої громади, вив'язалася блискуче із свого нелегкого завдання. Крім цього багато громадян, навіть нечленів Ділового комітету, радо включувалися в роботу, допомагаючи там де була потреба.

На великій церковній площі відбувалася мистецька програма, що стягнула всіх учасників фестину з усіх закутин просторого церковного дому. Виступ хору Вищої Школи під управою сестри Мироні полонив усю громаду. Свіжий репертуар, виконаний сильними молодими голосами під дискретним дириґуванням сестри учительки, притягнув десятки нової публіки навіть із тих, що проїжджали вулицею Раєн. На дорозі ставали авта і з них виходили люди, приєднуючись до української громади, що святкувала якусь врочисту нагоду.

Струнна оркестра Якова Ондаского, малі українці, як вони себе називають, це незвичайно мила поява на сцені. Ми їх мали нагоду побачити на різних фестивалях, як вони своєю грою захоплювали різнородну публіку й тепер вони збирали заслужені оплески. Пан Ондаский виконує незвичайно корисну роботу, навчаючи цих дітей багатства українського пісенного репертуару.

Оркестра ,,Каменярі" грала ціле післяполудне, вбільшості добре відомі й популярні пісні, а потім у залі до танців. Це молодий ансамбль і перед ним відкрита дорога.

Фінансовий референт Будівельного комітету Євген Репета та його помічники, не мусіли намовляти людей вплачувати чи деклярувати уділи на УКЦ, люди самі, дуже часто стоючи в чергах, деклярували і вплачували свої уділи, старяючись причинитися до завершення будівлі, що гордо стояла на західньому боці вулиці Раєн. Щохвилини гриміли з голосників нові прізвища тих, що вперше, вдруге чи навіть втретє вплачували чи деклярували на уділи УКЦ.

Український Культурний Центр — це коштовна будівля. Початковий кошторис був обрахований на 11 сот тисяч долярів, але з кожним місяцем ця сума зростає внаслідок і дорожнечі, і додаткових коштів на такі речі, яких не бралося до уваги напочатку. Досі близько одна тисяча родин і осіб та організацій закупили уділів на чотириста тисяч долярів, місцеві кредитівки позичили шістсот тисяч, а все таки не достає ще яких сто тисяч. Люди це знають і стараються скласти, як багато можуть.

У часі підготови посвячення наріжного коменя і в день посвячення склали наші громадяни або задеклярували близько 80 тисяч долярів.

Наполеглива праця Будівельного комітету й кількох десятків членів фінансової комісії та жертвенність нашої громади здвигнули наш Український Культурний Центр, що напевно причиниться в великій мірі до пожвавлення нашого громадського життя не тільки Детройту, але й теж південно-східньої частини нашого стейту.

П.Р.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

З діяльности ЛМКлюбу в Ню Йорку

,,Музичний Вечір" присвячений пам'яті мистця-бандуриста д-ра Зеновія Штокалка в десяту річницю смерти.

Продовжуючи свою діяльність, Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку в цьогорічному осінньому сезоні, свій перший п'ятницевий вечір 29-го вересня ц.р. присвятив пам'яті мистця-бандуриста д-ра Штокалка в 10-му болючу річницю його смерти. Д-р Штокалко по званню лікар, помер в 1968 р. в Ню Йорку-Бруклині, де приміщувалось його лікарська канцелярія.

Відкриваючи вечір, голова Клюбу інж. Тарас Грицай дуже тепло привітав присутніх, що прийшли віддати поклін передчасно померлому на 48-у році життя музикові-бандуристові, та запросив Левка Майстренка у своїй доповіді пригадати життя і надбання цієї небуденної людини, що поєднувала у своїй діяльності медичні знання, мистецтво гри на бандурі з милозвучним приспівом, деякими власними композиціями, а також літературну творчість в поезії і прозі.

Левко Майстренко, один з найближчих приятелів покійного бандуриста, родом з Харкова, де його батько працював журналістом, а мати лікарем, багато зазнав в житті лиха, як батька арештували в 1936 р., коли шаліли в Україні смертельні вороги українського народу — московські большевики. Щасливо вдалося йому опинитися на Заході Европи і тут познайомився з Покійним, що кінчав медичні студії у Мюнхенському університеті. Після приїзду до ЗСА те знайомство ще більш затіснилося і вони обидва стали близькими друзями.

Розповідаючи про свого покійного приятеля він згадав, що Зеновій Штокалко народився 1920-го р. в місті Бережанах. Його батько був парохом в селі Кальне Бережанського повіту. Після закінчення гімназії в Бережанах, хотів вписатися на медичні студії Львівського університету, але його, як українця, поляки не прийняли, тому вписався на правничі студії. Довелось йому студіювати право лише два роки, бо вкінці таки вдалось йому вписатися на медичні студії, які закінчив щойно в столиці Баварії — Мюнхені. Після Другої світової війни, поселився в Брукліні, відбуваючи приписану медичну практику в одному з гарлемських шпиталів серед чорного населення, де в скорому часі здобув собі людяною поведінкою і медичним знанням загальну прихильність і пошану. Зокрема дуже любили його діти називаючи д-ром Штоком.

Сл.п. д-р Штокалко був дуже обдарованою і талановитою людиною, а вже його прекрасна гра на бандурі зі зворушливим приспівом м'яким баритоном і своєрідна інтерпретація козацьких дум чи народних пісень — справді захоплювали слухачів, його близьких приятелів. Для збереження його музичної спадщини, Левко Майстренко виготовив довгий звукозапис козацьких дум та різних пісень у виконанні д-ра Штокалка своїм співом та акомпаньяментом на бандурі — переплітаний спогадами про покійного мистця-бандуриста головно скульптора Михайла Черешньовського чи прозовими оповіданнями сл.п. д-ра Зеновія Штокалка, або навіть телефонічними розмовами Штокалко-Майстренко.

В програмі вечора присутні гості заслухались у майстерну гру на бандурі покійного і його милозвучного співу при виконанні дум і пісень: ,,Яром хлопці яром", ,,Про Лебеденка" — гайдамацькі пісні, ,,Козаченько збився", ,,Ой на горі на горі", ,,Ой запив козак" — народні пісні, ,,Сіяв мужик гречку", ,,Чи я мамо не доріс", ,,Ой мамуню швець", ,,Киселик" — жартівливі пісні, ,,Дума про Олексія Поповича" і ще багато інших.

Сцену залі прикрашено великою світлиною покійного бандуриста, милою для ока карикатурою мистця, що її дуже вдало виконав автор вечора Майстренко, а також посмертною маскою у виконанні мисця-скульптора Черешньовського та в'язанками живих квітів.

Закінчуючи програму вечора, голова Клюбу подякував Левкові Майстренкові за виконання вартісного звукозапису, що його з правдивим вдоволенням вислухали присутні.

,,З дороги над Чорне Море" доповідь письменниці Іванни Савицької

На свій черговий вечір у п'ятницю, 6-го жовтня ц.р. Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку запросив знану письменницю п-і Іванну Савицьку поділитися своїми враженнями із подорожі над Чорне Море літом ц.р. та розказати про побутові відносини в тій частині Европи, що прилягає до Чорного Моря.

Авторку вечора привітав гарними словами голова Клюбу інж. Тарас Грицай, додаючи, що українська громада знає, читає і цінить письменницьку і журналістичну творчість авторки, зокрема ніжні нариси поміщувані в щоденнику ,,Свобода" — ,,З мого вікна" чи ,,З вірлиного гнізда". В доповненні до слів голови Клюбу, маестро Степан Крижанівський підкреслив письменницьку діяльність авторки вечора в так дуже потрібній і цінній ділянці — дитячих творів, коли появилися вже дев'ять таких книжечок і є надія, що буде більше.

Цього року авторка звиділа Румунію прилетівши літаком до столиці Букарешту. Колись — це місто називали ,,малим Парижем", сьогодні того не видно, бо місто є поважно зруйноване останнім землетрусом, до цього це комуністична держава, що завела свої ,,порядки" в дусі рівнання вділ. Не має столиця краю цього блеску, що колись був; тепер все виглядає сіро і бідно, всюди бруд навіть ресторани для ,,народних мас" дуже негігієнічні, та про те не дбають. Для туристів з чужою валютою умовини побуту дещо кращі — для них є окремі ресторани, але й там їжа недобра і великого вибору немає. Державні крамниці і склади не дуже заповнені, не можна купити овочів грушок, яблук, сливок, а про помаранчі шкода говорити, бо їх ніхто не бачив. Зате можна напитися кока-колі, піти до кіна на ковбойський фільм, або піти до жидівського театру на виставу, бо Румунія Ізраель признає. В країні велике піянство, як і всюди на Сході, щоби люди менше думали та дуже не мудрували — про те дбає кожна комуністична країна.

Визначається всюди велика увага до народної творчости і всілякого мистецтва, в музеях багато кераміки, вишивок та виробів з дерева. Штанів для жінок нема, бо їх жінки не носять, їх не продукують і не спроваджують. Немає кольорового телебачення, є лише чорно-біле, на якій можна побачити як працює доярка і скільки надоїла молока, або побачити свинарку біля свиней і пацят. Такими образами безупину засипують своїх громадян всі комуністичні держави, це ж є і та ,,передова" культура, що її пропаґують. Церкви відчинені, продають там свічки і з цього втримується церкву. Румуни американців не люблять, зате люблять німців і їхні добрі марки.

Із Букарешту поїхала авторка в гори Карпати до туристичного готелю і тут милувалась чарівними видами гір, лісів, долин — словом великогю гірською красою. Там обдарували її в готелі мініятюрними трембітами і коновочкою як представницю преси (думали ,,Ню Йорк Таймс") у виконанні народного мистецтва. Кошти готелю — 34 дол. денно зі сніданком, як на румунські відносини, то зовсім немало. Їзда з гір Карпат до портового міста Констанци над Чорним Морем автобусом, тривала повних 8 годин по нерівних дорогах, але можна було приглянутися ближче колгоспним полям кукурудзи, конопель, виноградникам тощо. В готелі чисто і привітно, пляжі білі, чисті. Купіль менше приємна — вода зимна, мутна. В Констанці церкви також відкриті, рівнож костели і мошеї. Є тут театри, дають концерти, грає циганська музика — це все для притягнення туристів. Але дорожнеча велика — жіноча блюзка — 60 дол.

Закінчуючи свою доповідь про Румунію, авторка відчула, що там не люблять ,,старшого брата" і ненавидять московської мови, краще нею не розмовляти і на ці теми поширені там вдалі гуморески. Багато парків і багато всюди різних квітів.

Вилітала з Констанци прогулька еспанців до Києва на один день за 75 дол. від особи. Авторка хоча не вписана до неї, таки добилась свого і взяли її до гурту. Відлет — 6 рано, а сам лет тривав не довше як годину. Після прилету на прогульковців ждав автобус, що завіз їх до готелю ,,Дніпро", де нагодували їх пишними і обильними стравами (звичайна для чужинців показуха) опісля возили їх по всьому місті, показуючи пам'ятники Шевченка, Хмельницького, Франка, Лисенка, Лесі Українки і св. Володимира, Печерську Лавру тощо. У Києві багато парків і безліч квітів, вкінці прогулька пароплавом по Дніпрі, а довкілля як висловилась авторка — божественна краса. Коли спитали її як подобається те що бачила — відповіла: ,,Дуже мені подобається Київ і Дніпро і все — а по хвилині, але мені дуже не подобається" — не докінчивши, та вони зрозуміли.

Після покінчення доповіді присутні гості палкими і рясними оплесками подякували авторці за легкість і мистецтво розповідного слова в поодиноких фраґментах подорожі, що були справді літературними акварелями.

У другій музичній частині вечора виступила люблена українською громадою співачка Ганна Шерей, яку дуже приємно привітав маестро Крижанівський відчитуючи листа-запрошення на виступ в Літературно-Мистецькім Клюбі в Ню Йорку з-перед 25-ти років за підписом тодішнього голови сл. п. Сергія Литвиненка, тобто був це своєрідний ювілей співачки, що мило і гарно співпрацювала з ЛМК-ом так довгий час. За цю цінну співпрацю маестро Крижанівський від імені Управи Клюбу сердешно подякував співачці, до чого прилучилися своїми спонтанними оплесками присутні гості в числі поверх сотні осіб.

Ганна Шерей відспівала при знаменитім акомпаньяменті проф. Калини Чічки-Андрієнко: ,,Пісню про Київ" — муз. Дремлюги, ,,Білі каштани" — муз. Майбороди, слова Малишка, ,,Зустріч у Києві" — муз. Зої Маркович, сл. Шекерика, ,,Пісню про Дніпро" муз. Майбороди, сл. Масенка і ,,Наша пісне" — муз. Гавриленка, сл. Василенка. За милозвучний спів, прегарні пісні з добірним акомпаньяментом, заслухана авдиторія дуже щиро подякувала обидвом паням своїми довгими оплесками висловлюючи тим своє велике вдоволення концертом.

Після покінчення програми вечора — голова КЛюбу дуже щиро подякував всім трьом паням поіменно за їх виступ в Клюбі, обдаровуючи китицями живих квітів до чого прилучилися живо і всі присутні на вечорі.

Б.Б.

Успіхи нашої молоді

Олександра Галина Мізь

Олександра Галина Мізь народилася 20-го жовтня 1957 року в Чікаґо, де й сьогодні живе з батьками — інж. Любомиром і Гельґою Мізь, які в 1954 році з Австрії приїхали до ЗСА.

Початкову школу Олександра покінчила у публічній школі в Ловелі. У цьому часі вона одночасно була ученицею школи українознавства Учительської Громади, була членкою Пласту і брала лекції гри на фортепіяні. Приватно вивчала німецьку мову зі своєю матір'ю, задовільно склавши іспит з цієї ж мови перед вступом на університет. Маючи 15 років, здала матуру в Школі Українознавства, а рік пізніше ґрадуувала зі середньої школи з відзначенням.

Олександра Галина Мізь

Весь час продовжувала свою працю у Пласті і як член молодечої групи при парафії св. Михаїла брала активну участь в організації імпрез, лекцій народних танків та їздила на конвенції Української Молоді. В 1974 році вписалася на курси біомедичної інженерії Іллінойського університету в Чікаґо, які успішно закінчила в 1978 році. Під час університетських студій працювала вечорами у бібліотеці Нюберрі, Організації Коледжів Півзаходу і на катедрі математики Іллінойського університету.

Скоро після закінчення університетських студій Олександра почала працювати у департаменті кардіології Дитячого Шпиталя Вайлера при університеті в Чікаґо.

Осінню цього року плянує продовжувати свої студії на вечірніх курсах, щоб осягнути ступіня маґістра.

Н.Н.

У 10-річчя 99-го Відділу СУА у Вотервліті

Добрезаслужений для громади 99-ий Відділ СУА ім. Лесі Українки у Вотервліті, Н. Й.. гідно відзначив перше десятиріччя свого існування 1-го жовтня ц. р. У церкві св. о. Миколая в год. 3:30 по пол. місцевий парох, о. д-р Б. Волошин, відправив молебень і посвятив прапор Відділу при участи понад 30 кумів і численної громади. У гарновбраній залі ресторану ,,Маріо" у Трой почався у 5-ій год. ювілейний бенкет.

10 членок-основниць: Л. Мокій (ініціяторка й теперішня голова), Т. Кушнір (перша голова), Ф. Кошикар (що несла прапор), Б. Бережанська, Т. Шевчук, К. Ярошевська, Е. Коцур, М. Скалій, Д. Мокрій і О. Сенета ввійшли на залю під спів гимну СУА. Голова Л. Мокрій відкрила бенкет, вітаючи присутніх, і передала ведення бенкету господині мґр Т. Дурбак, що у вступному слові з'ясувала велику, багатогранну працю 99-го Відділу, представила делеґатку Головної Управи СУА, д-р Т. Савицьку, референтку суспільної опіки і стипендійного фонду СУА.

Д-р Т. Савицька пригадала початки 99-го Відділу, його наполегливу працю над зорганізуванням жіноцтва, у громаді, над вихованням молодого покоління, у плеканні української культури, участь у виставках українського мистецтва під час міжнародних фестивалів. Відділ займався виховною працею, зорганізував світличку для дітей, допомагав нашим еміґрантам у Південній Америці. Спонзорами для нашої молоді у Бразилії були: одна пані (її прізвище вона не хоче подати), М. Бучак, В. Колодій і Відділ у Вотервліті. Згадала про довголітню голову СУА, сл. п. О. Лотоцьку, що доживала свого віку в цій околиці й тут похована. Вкінці передала почесну грамоту для Відділу від голови Головної Управи СУА — мґр І.Рожанковської.У мистецькій частині програми виступав співочий дівочий гурток ,,Кобза" під керівництвом маестра Я. Кушніра, що акомпаньював на фортепіяні, з піснями: ,,Ой,верше", ,,Києве мій", пізніше ,,Вечірня пісня" та ,,Коло мого двору". Молодий пластун Марко Комар, віддіграв на фортепіяні два твори. Мґр В. Літинський (тенор) проспівав дві пісні: ,,Цвітка дрібная" і ,,Дивлюсь на небо" при фортепіяновому супроводі своєї доньки Марії. Л. Кушнір продеклямувала поему Л. Українки ,,Мій Шлях".

Голова Окружної Управи СУА Південного Ню Йорку, Т. Кушнір розповіла про початки Відділу, велику жертвенність і посвяту членок, що виконували корисну працю у Відділі та в громаді. Відділ організував виставки народного мистецтва, співпрацював з Українським Музеєм у Ню Йорку, підтримував його фінансово та дарував деякі вартісні речі. На 30 членок Відділ має 10 молодих. Належить до найбільш активних Відділів СУА.

Голова Л Мокій, 14 років тому приїхала з Польщі. Підготовча праця тривала 4 роки, заки вдалося заснувати 99-ий Відділ при допомозі визначних союзянок з околиці. За 10 років Відділ вислав до Централі СУА 3004 дол., з того 610 дол. на запасний фонд ,,Нашого Життя", на суспільну опіку — 772 дол. в Америці, до Европи і Бразилії — 1.113 дол., на Український Музей у Ню Йорку — 1000 дол., на дім СУА — 840 дол., на фонд ,,Церква в потребі" — 194 дол., на церкву у Вотервліті — 700 дол., на стипендії на літні курси українознавства в Гарварді — 350 дол., на світличку — 262 дол., на катедру українознавства в Гарварді — 400 дол., до Бразилії вислано — 20 пачок (378 ф. ваги). З численних імпрез зібрано фонди на наші місцеві й загальні потреби.

Господиня бенкету, мґр Т. Дурбак, прочитала численні привіти, від Екзекутиви СУА, СФУЖО, Окружних Управ Північного й Південного Ню Йорку, 97-го Відділу СУА з Ютики, 114-го Відділу СУА з Трой, Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи, Об'єднання Українських Ветеранів Олбанської Округи, Відділів УККА у Вотервліті, Коговзі і Трой ОЖ ООЧСУ в Амстердамі, ООЛ у Вотервліті, Українського Горожанського Клюбу та його жіночої організації, ,,Українських Доньок", Братства св. о. Миколая, Братства св. Йосафата, Провидіння і Відділу УНС у Вотервліті, Відділу ООЧСУ і УККА в Амстердамі, Школи Українознавства у Вотервліті, Батьківського Комітету СУМА Амстердам-Вотервліт, кол. членки І. Юрчишин, п-ва М. і Р. Галькевичів з Вотерфорду. Усні привіти склали: о. д-р Б. Волошин, який підкреслив велике значення прапора та жіночу активність. Парох УПЦ у Трой, о. Ол. Лімонченко наголосив велику виховну ролю жінки в родині, стримління жіноцтва до рівноправности, як також зазначив, що на рідних землях жінки, хоча мають паперову рівноправність, але виконують найважчу працю. Голова Відділу СУА в Коговзі, Я. Ракоча побажала союзянкам у Вотервліті дальших успіхів у їхній праці.

Голова Л. Мокій роздала почесні грамоти заслуженим членкам за жертвенну працю: Т. Кушнір, Т. Шевчук, Е. Коцур, М. Скалій, Д. Мокій, Б. Бережанській, Ф. Кошикар, І. Бучак. Союзянки вручили почесну грамоту голові Л. Мокрій. Студентки Л. Кошикар і Л. Кушнір дістали дарунки за ведення світлички. Вкінці подякувала делеґатці і Л. Кушнір д-р Т. Савицькій, Гол. Управі СУА, о. д-рові Б. Волошинові за підтримку на протязі 10-ти років, усім виконавцям мистецької програми, всім гостям і членкам. Отець Ол. Лімонченко провів кінцеву молитву.

Відспіванням українського національного гимну закінчено ювілейний бенкет, що відбувся при участи 98-ох осіб з цілої округи. Варто згадати, що залю прикрашували численні світлини з діяльности 99-го Відділу СУА.

,,Ви славно несете прапор СУА і з гордістю можете згадувати пройдений шлях". — Цими словами схарактеризувала діяльність 99-го Відділу СУА д-р Т. Савицька.

І. Дурбак

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ІНТЕНСИВНОЇ ЗБІРКИ НА III СКВУ!

В рамах святкувань десятиліття української католицької парафії св. Володимира й Ольги в Чікаго, Ілл.

заходом

Референтури Молоді цієї парафії

відбудеться

в суботу, 4 листопада, о год. 7:30 веч.
в авдиторії Собору

ВЕЧІР
МОЛОДИХ ПОДРУЖ

У програмі вечора:

- **Мистецький виступ шестичленного ансамблю із Філядельфії „СОПІЛКА", (спів-танці-гумор).**
- **Спільна вечеря.**
- **ЗАБАВА при звуках оркестри „МРІЯ".**

До участи в цьому вечорі запрошуємо всі молоді подружжя Великого Чікаго та його околиці.

Два американці та англійський і совєтський науковці одержали нагороди Нобля

Стокгольм, Швеція. — У вівторок, 17-го жовтня ц. р., Шведська Академія Наук повідомила, що Нобелівську нагороду на 1978 рік з фізики признано двом американцям — Арнові А. Пензіясові, колишньому жидівському втікачеві з нацистської Німеччини, голові радіофізичного відділу в Белл Телефон Лябор採оріях у Ню Джерзі і Робертові В. Вільсонові, членові технічного персоналу в цих же ляборатоpіях.

Пензіяса і Вільсона відзначено за їхню працю в мережі космічних мікрохвильних радіяцій, яка підтверджує теорію, що всесвіт створився з велетенської експльозії. Вони обидва поділятимуть 165 000 — долярову нагороду з совєтським науковцем — фізиком Петром Леонідовичем Капицею, так званому „Дон Кіхотові" совєтської науки, який в часі володіння Сталіна, рискував своїм життям, відмовившись працювати над випродукуванням атомової бомби, мотивуючи це своїми етичними і особистими причинами. Сталін віддав його під домашній арешт, однак не позбавив його життя з уваги на його науковий престиж; цим самим він уникнув трагічної долі тисячі інших науковців.

П. Капицю нагороджено за працю поміж 1938 і 1941 роками, яка основувалась на винаходах і відкриттях у ділянці низької фізичної температури, студій, що відкрили дорогу створенні компютерів низької енергії і контролі систем. Його працю у величезній мірі використала совєтська сталеварна індустрія, крім того його досліди можуть придатися в майбутньому в системі транспортів.

165 000-долярова нагорода з хемії припала д-рові Пітерові Мічелові, працівникові в Дослідчих Ляборатоpіях Ґлинн у Корнвалі, Англія, „за його вклад в зрозуміння переміщення біологічної енергії почерез зформулювання хеміозмотичної теорії". Його досліди в біоенерґетиці, — вказує Шведська Академія Наук, — є студіями цих хемічних процесів, відповідальних за постачання енергії живим клітинам.

СВЯТО ГЕРОЇВ В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н. Й. — В неділю, 29-го жовтня ц. р. в год. 2-ій по полудні заходами Організацій Українського Визвольного Фронту тут в приміщенні Українського Дому при 1492 Кліфорд евеню відбудеться Свято Героїв. У програмі передбачено: Доповідь Володимира Мазура, віцепрезидента УККА і члена ГУ ООЧСУ, виступ дружинниць і хору старших юначок СУМА, поставлення монтажу „500" тощо. Вся програма виконуватиметься силами сумівської молоді.

До авторів статтей і дописів

Звертаємось до шановних авторів статтей і дописів, щоб їхні матеріяли, по можливості, були написані на машинці і щоб поміж рядками цього машинопису, евентуально рукопису, був подвійний відступ. Редакція приймає тільки оригінальні матеріяли.

Дописи про відзначування національних річниць, пов'язаних із специфічною датою, таких як: 22-го січня, Листопадові дні, Крутянські імпрези, березневі Шевченківські свята, різдвяні чи великодні та інші імпрези — присилати не пізніше, як 10 днів після влаштування даних імпрез.

Редакційна Колегія „Свободи"

В пам'ять Незабутньої, Дорогої

бл. п. Христини Олександрівни Колесси-Ґерич

складаємо 100.00 долярів на Патріярший Фонд.

Опечаленим смутком мужеві д-рові Юрісві Ґеричеві та Його Доням наші найщиріші співчуття.
Василь і Мирослава ВИШИВАНІ

Кілька точок...

(Закінчення зі стор. 2)

діяспорі. Тому ставити під сумнів потребу політичної діяльности, мовляв, чи потрібна нам політика, не мало б сенсу, бо відповідь є очевидна. Зате запитувати про доцільність таких чи інших форм політичної діяльности має сенс. Наслідки певної політичної дії дуже залежні від форми, в яких вона відбувається. Наприклад, коли певну акцію веде створений з найздібніших і найбільш заінтересованих громадян спеціяльний комітет („ад гок") — висліди можуть бути інші від тих, коли ту акцію буде вести політична партія у ривалізації з іншими групами, при усуванні інших, або в боротьбі проти інших і завжди з думкою про свої вузько-партійні інтереси. Демократія тим відрізняється, що форми є не менш важливі, як зміст політичної діяльности.

3. Приклади ролі Г. Масарика, В. Леніна, М. Драгоманова, Д. Донцова, В. Липинського ніяк не доказують про доцільність існування політичних партій на чужині. За вийнятком В. Липинського, який був одним з основників Союзу Хліборобів-Державників (від якого опісля відійшов), ніхто з них не переносив ані не творив політичних партій, будучи в екзилю. Заслуга В. Липинського не в організуванні гетьманської партії, але в осмисленні консервативно - монархічної ідеології. Нам дуже потрібно політичних мислителів, нам треба свіжої політичної думки, але ми сумніваємося, чи вони можуть вийти з наших партійних середовищ. Зрештою, за останніх 30 років побуту на чужині, ці середовища ніякого видатнішого мислителя не виростили. Не знаю, чи це несвідоме чи навмисне нерозуміння моїх тез: мою критику наших давніх партій розуміється як відкинення політичного думання взагалі. В одній з моїх статтей я писав про завдання еміґрації осмислювати політичні концепції і розвивати політичну думку. Я також уточнював, що найдоцільніше було б робити це через періодичні і неперіодичні публікації. Це саме робили згадані вгорі політичні мислителі. Вони думали, писали, інформували світ про змагання своєї країни, але не творили партій в екзилі.

4. Дуже важливим у всякій дискусії є точно визначувати поняття, що є в ній центральними. Якщо нема точних дефініцій, або дискутанти не придержуються їх, дискусія не може бути продуктивна, бо опоненти говорять про різні речі. В політичній літературі партії визначуються як гурти людей, організовані на базі спільних інтересів або ідеології, з метою дістати владу чи впливати прямо на тих, що її мають. М. Антонович уважає, що деякі наші партії не були і не будуть при владі. Це правда: жадна наша партія не була при владі, але всі вони прагнуть бути принаймні партнерами при владі. Чому ж тоді вони стали членами УНРади, тобто суроґату чи символу нашої законодавчої влади? М. Антонович уважає, що їх завданням є не змагати до влади, але „об'єднувати однаково і подібно думаючих, висувати нові концепції, вести свою працю". Працю над чим? Очевидно, над поширюванням своїх концепцій і їхнім здійснюванням в житті. Програму партії можна здійснювати через участь у владі (законодатній або законодатній і виконавчій). Якщо елементу змагання до влади нема, мається до діла з світоглядовими чи ідеологічними товариствами. Такі світоглядові рухи відограють важливу ролю в суспільності. Вони формують громадську думку, підготовляють громаду до змін, торують дорогу новим ідеям тощо. Часто вони зосереджуються довкола якогось журналу. Наша суспільність дуже потребує таких середовищ, які, позбавлені міжпартійної ривалізації тут в діяспорі, зосереджували б усю енергію, використовуючи найкращі наші уми на плекання здорової громадської думки, на плекання відповідального політичного думання і політичної культури. Щоденна преса, тижневики, місячні та інші періодичні журнали, наукові праці, дискусійні клюби — були б найуспішнішими засобами для цієї мети.

Хоч я переконаний про недоцільність існування старих наших політичних партій, я хотів би бути таким оптимістом щодо можливої еволюції партій, як М. Антонович. Я знаю, що, не зважаючи на критику, наші партії ще існуватимуть якийсь час. Тому я хотів би їх бачити ліпшими. М. Антонович вірить, що рівень нашого партійно-політичного життя можна піднести. Не зважаючи на всі зусилля, за останні тридцять років ніякого поступу проте не видно. Навпаки, це життя стало ще більш фраґментованим і роздрібленим. Всі апелі до консолідації лишаються без відгуку. Тому мені важко бути оптимістом.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
моєї Невіджалуваної ДРУЖИНИ
та нашої Найдорожчої МАМИ І БАБУНІ

бл. п.

МАРІЇ ЛЮДВИКИ ЛИПЕЦЬКОЇ

у вівторок, 31 жовтня 1978 р., о год. 8 ранку
в церкві Непорочного Зачаття
відправиться
СЛУЖБА БОЖА

Чоловік — ФРАНЦ
Сини — ЛЮБОМИР І РОМАН
з дружинами і дітьми

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Дорогої Тети Дарії Хроновят
на фонд Українських Студій в Гарварді
складають:

Люна і Микола Гірняк	$25.00
Марта і Богдан Цимбалісті	25.00

З найглибшим жалем і смутком повідомляємо, що в суботу, 14-го жовтня 1978 р. відійшов у Вічність, на 83-му році життя

бл. п. проф. ІВАН ҐОЛЕМБІЙОВСЬКИЙ

учасник Визвольних Змагань, четар Української Галицької Армії, визначний педагог, кол. директор Української Гімназії в Станиславові, член-основник багатьох українських товариств на еміграції в Ню Гейвені, ЗСА, довголітній член Управи, а згодом Контрольної Комісії УККА, Відділ Ню Гейвен.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 17-го жовтня 1978 р.

Опечаленій Родині Покійного складаємо глибоке співчуття.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ НЮ ГЕЙВЕН

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 17-го жовтня 1978 року, ненадійно, з волі Всевишнього відійшов у Вічність, на 79-му році життя

бл. п.

ЛАВРЕНТІЙ БАРИЦЬКИЙ

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 21-го жовтня 1978 року, о год. 11-ій ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку, на український цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просимо про молитви за душу Покійного.

В глибокому смутку: ДРУЖИНА І ДІТИ

УККА вітає...

(Закінчення зі стор. 1)

own millenium of Christianity.

Yet, as you well know, the godless regime which is now in power in Ukraine, has brutally annihilated the Ukrainian Orthodox Autocephalous Church by killing three metropolitans, 30 archbishops and bishops, and over 2,000 priests and monks. In 1945-46, the same regime ruthlessly destroyed the Ukrainian Catholic Church in Galicia and Carpatho-Ukraine by arresting and deporting its entire hierarchy, hundreds of priests, monks and nuns and by subordinating the Ukrainian Catholic Church to Russian Orthodoxy against the will of over 7 million Ukrainian Catholics. Of the Ukrainian Catholic hierarchy in Ukraine, the only survivor is Cardinal and Patriarch Josyf Slipyj, who has suffered 17 years of incarceration in Soviet labor camps.

It was this act of extreme barbarism that caused your illustrious predecessor, Pope Pius XII, to issue two notable encyclicals, "Orientales Omnes" (1952) and "Orientales Omnes Ecclesias" (1952), in which he deplored the destruction of the Ukrainian Catholic Church. Yet, despite atheistic oppression, the Ukrainian Catholic Church continues to carry on its pastoral mission in the catacombs.

Ukraine and Poland, despite their unhappy and sometimes tragic relationship in the past, are two Slavic nations and neighbors, with close affinity of language, culture and religion, as well as their national aspirations.

We sincerely hope that you, Your Holiness, as the Pope of the Universal Catholic Church, will inspire both Poles and Ukrainians toward a closer relationship in preserving their own freedom and independence in Poland and Ukraine, even though at present they are under the regimes which are not the choice of their respective peoples. We know that over 3 million Ukrainians in the diaspora will pray for your good health and your successful direction of the Catholic Church.

We humbly beseech your Apostolic Blessings!

Na Mnohaya Lita, Vasha Sviatoste!

Yours in Christ

Executive Board
Ukrainian Congress
Committee of America

щі, а в 1988 році Україна відзначатиме своє 1000-річчя християнства.

Проте, як Вам добре відомо, безбожницький режим, який тепер при владі в Україні брутально знищив Українську Православну Автокефальну Церкву, вбивши трьох митрополитів, 30 архиєпископів і єпископів та понад 2000 священиків і монахів. У роках 1945-46 той сам режим безжалісно зруйнував Українську Католицьку Церкву в Галичині й Карпатській Україні, виарештувавши і заславши всю ієрархію, сотні духовників, монахів і монахинь та підпорядкувавши Українську Католицьку Церкву російському православ'ю, всупереч волі понад 7-ми мільйонів українських католиків. З цілої ієрархії Української Католицької Церкви на рідних землях врятувався одинокий теперішній Кардинал і Патріярх Йосиф Сліпий, перетерпівши по мученицьки 17 років заслання на каторзі.

Це був той акт вийняткового варварства, який спонукав Вашого Всесвітлішого Попередника, Папу Пія XII проголосити дві славетні Енцикліки, „Орієнталес Омнес" (До всіх Східних) (1952) і („Орієнталес Омнес Екклезіяс" (До всіх східних духовників) (1952), в яких натаврував знищення Української Католицької Церкви. А втім, не зважаючи на атеїстичне переслідування, Українська Католицька Церква продовжує виконувати свою священну місію у катакомбах.

Ураїна і Польща, не зважаючи на нещасливі й інколи трагічні взаємини у минулому, це дві слов'янські країни й сусіди, із близьким спорідненням мови, культури і релігії, як теж своїх національних аспірацій.

Ми глибоко переконані, що Ви, Ваша Святосте, як Папа Вселенської Католицької Церкви, станете натхненням однаково для поляків, як і українців, щоб вони зберігали тісніші взаємини у змаганні до волі й незалежности у Польщі й Україні, дарма що тепер вони знаходяться під режимом, що його не вибрали собі підлеглі йому народи. Знаємо, що поверх 3 мільйони українців в діяспорі будуть молитися за здоров'я Вашої Святости і Вашу успішну працю для добра Католицької Церкви.

З покорою просимо Вашого Апостольського благословення.

На Многі Літа, Ваша Святосте!

Ваша у Христі

Екзекутива
Українського
Конгресового Комітету
в Америці

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

О'Нілл і Бжезінські очолюють делеґацію ЗСА на інсталяцію Папи

Вашінґтон/Ватикан. — Білий Дім інформує, що делеґацію ЗСА на інсталяцію новообраного Папи Івана Павла II, донедавна кардинала Кароля Войтили, архиєпископа Кракова, очолюватимуть конгресмен Томас О'Нілл, спікер Палати Репрезентантів, і д-р Збіґнєв Бжезінські, головний дорадник президента Джіммі Картера для справ крайової безпеки.

Інсталяція 264-го Вселенського Архиєрея відбудеться в цю неділю, 22-го жовтня. Інші члени американської делеґації це Роберт Вагнер, колишній посадник Ню Йорку, якого Президент найменував на амбасадора до Ватикану, сен. Едмунд Маскі з Мейну який є польського походження, заступник губернатора Ню Йорку Мері Анн Крупсак, теж польського роду, та Лусі Нуджент, дочка покійного президента Линдона Б. Джонсона. Між запрошеними гостями з Америки буде теж Джон Войтила, кузен Папи з Детройту, і українка Лідія Савойка.

КОУГЦУ відбув...

(Закінчення зі стор. 1)

ґресу КОУГЦУ обрав Президію КОУГЦУ на чергову каденцію у такому складі: довголітнього голову КОУГЦУ мґра Антона Мельника обрано почесним головою КОУГЦУ. Головою КОУГЦУ на чергову каденцію Конґресом обрано ред. Степана Мудрика, заступниками голови ред. Іллю Дмитрова і мґра Володимира Дідовича, генеральним секретарем — дир. Івана Равлюка, скарбником — мґра Омеляна Коваля, референтом культурних справ — Ярослава Деременду, референтом шкільних справ — мґра Володимира Леника, референтом суспільних справ — п-і Анастазію Остап'юк і вільним членом Президії — д-ра Володимира Косика. На внесок Номінаційної комісії, підтвердженим на першому засіданні новообраної Президії КОУГЦУ, ред. Ілля Дмитрів перебрав функції організаційного референта, а мґр Володимир Дідович — референта зовнішньої інформації.

Конґрес КОУГЦУ обрав Контрольну комісію у такому складі: д-р Святомир М. Фостун — голова, Михайло Гринюк і д-р Михайло Брик — члени, а інж. Іван Левицький і Михайло Юрчишин — заступники.

Конґрес КОУГЦУ обрав Громадський суд в складі: проф. д-р Володимир Янів — голова, інж. Юрій Ковальчук і Андрій Костюк — члени, а Петро Кіщук і Маріян Д. Гайва — заступники.

З черги ІУ Конґрес КОУГЦУ заслухав та обговорив предложення Бюджетової комісії і затвердив бюджет КОУГЦУ на чергову каденцію. Оплесками і голосуванням Конґрес ухвалив та прийняв також обширні резолюції, які стануть дороговказом на майбутнє у діяльності Координаційного Осередку. Резолюції стануть оприлюднені в пресі, а бюджет у черговому обіжному письмі Президії КОУГЦУ.

Подаючи ці загальні інформації про перебіг та вислід деяких головніших рішень Конґресу, зокрема про особистий склад обраної на цьому Конґресі Президії, Контрольної комісії і Громадського суду КОУГЦУ, нашим приємним обов'язком є відмітити те, що не зважаючи на ряд чулих справ, уся праця Конґресу проходила від початку до самого кінця в атмосфері відкритої, щирої і конструктивної дискусії, а всі його рішення прийнято одноголосною поставою делеґатів, за виїмком повздержливости деяких кандидатів до Керівних, Контрольних у Судових Органів КОУГЦУ, які зі скромности не підносили карток за внесками, де названо їх прізвища.

ІУ Конґрес КОУГЦУ підійшов зі спеціяльною увагою до протоколу минулого Конґресу, а зокрема до рішення попереднього Конґресу, щодо репрезентації громадських центральних установ на форумі СКВУ. Взявши під увагу актуальність цього питання напередодні III Конґресу СКВУ подаємо порядком відпису повний текст цього рішення, яке перевірив, уточнив й затвердив ІУ Конґрес КОУГЦУ:

„Українські громадські крайові центральні організації і надбудови (ЦПУЕН, СУБ, УЦГКФ, ГРУГОБ) та інші, які є членами СКВУ з питомим для них статусом на теренах їхньої дії, повинні бути зарепрезентовані безпосередньо в центральних органах СКВУ на рівні тих країн, як: Канада, ЗСА, Австралія, Бразилія, Арґентина, а не лише почерез КОУГЦУ. Координаційний Осередок входить до СКВУ на статусі міжкрайових надбудов. Головним завданням КОУГЦУ є координувати діяльність своїх членів".

Упорядкувавши це питання, ІУ Конґрес КОУГЦУ не тільки наголосив важливість ролі у громадському житті крайових центральних організацій та надбудов, але також вказав, що належне потрактування цього преважливого питання із недалеким Конґресом СКВУ запевнить даній громадській надбудові світового засягу ще кращі можливості всесторонньої співпраці та підтримки в майбутньому.

Перше формальне засідання новообраної Президії КОГЦУ відбулося у неділю, 1-го жовтня, у приміщеннях, де відбувався Конґрес. Полагодивши формальні справи із перебором діловодства та розприділення функцій та обов'язків, новообрана Президія КОУГЦУ визначила п'ять делеґатів від КОУГЦУ на III Конґрес СКВУ, як також внесла деякі поправки до листи давніше зголошених делеґатів до Підготовчих Комісій СКВУ.

Округа УНС в Детройті...

(Закінчення зі стор. 1)

— створити окрему комісію при управі Окружного Комітету, завданням якої є: допомогти секретарям та організаторам виконати цьогорічну квоту, тобто до кінця року здобути 180 нових членів; піднайти кількох високошкільних студентів для організаційної роботи в Окрузі серед тут народженого покоління; допомогти їм інформаційними матеріялами проУНСоюз, зокрема поширювати між не-членами „Український Тижневик"; розглянути можливості імпозантного відзначення 85-річчя УНСоюзу в Детройті в 1979 році. До згаданої Комісії увійшли: В. Бойд-Борискевич, Р. Татарський, П. Мудрий, Р. Куропась, П. Залуга, Я. Базюк, В. Папіж, Є. Репета, В. Дідик, Ольга Марущак і д-р А. Слюсарчук. Перщі наради Комісії назначено на 27-го жовтня ц. р. у залі Української Мічіґенської Ліги.

Цілість нарад мала діловий характер, проходила в дружній атмосфері. Оптимістичні погляди присутніх на сучасний стан Округи під організаційним оглядом дає надії на покращання. Можна сподіватися, що ціла низка секретарів візьме собі за приклад Р. Татарського, що в цім році вже придбав 65 нових членів.

Клівленд і околиці!

В неділю, 29 жовтня 1978 р., о год. 4 по пол. в залі Середньої Школи св. Йосафата
при 5720 Стейт Ровд, Парма, Огайо

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу КЛІВЛЕНДСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати наступних Відділів:

18, 50, 71, 102, 108, 112, 115, 166, 180, 222, 233, 240, 251, 291, 295, 328, 334, 336, 346, 358, 364.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 10 місяців.
3. Обговорення осінньої кампанії, метою якої є придбати 2,000 нових членів до кінця цього року.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У зборах візьмуть участь:

Василь Оріховський, головний організатор УНС
Богдан Футей, голова Контрольної Комісії УНС
Тарас Шмагала, головний радний УНС
Богдан Дейчаківський, обл. організатор УНС

ПО ЗБОРАХ — ВИГРАШІ і ПЕРЕКУСКА

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Інж. Іван Фур, голова
Інж. Роман Возняк, секретар — Мгр Василь Ліщинецький, касир